DARBININKAS

AMERIKOS LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS
APJUNGĘS
AMERIKĄ, LIS ORGANĄ DARBININKĄ IR LIETUVIŲ ŽINIAS
680 BUSHWICK AVENUE, BROOKLYN 21, NEW YORK

XXXIX. Nr. 20 — Redakcija: GLenmore 5-7281 — ANTRADIENIS (TUESDAY) — KOVO - MARCH 16 D., 1954 M. — Administracija: GLenmore 5-7068 — 10 CENTŲ

Bolševikų šnipai vidury Washingtono

Washingtone susekta, kad komunistinės Vengrijos atstovybėje veikia slaptas radijo siųstuvas. Jo veikimas pastebėtas jau prieš šešis mėnesius.

Iš valstybės departamento pranešama, kad jokia užsienio atstovybė neturi teisės naudotis slaptais siųstuvais.

Londone suimti paraudę biznieriai

Londone suimti 8 patys didžiausi prekybininkai, kurie rengėsi išspekuliuoti į Lenkiją vario už pusę milijono dol.

Britų biznieriai nuvyko į Berlyną tartis su kom. Kinijos atstovais, kurie nori gauti iš Anglijos motorų, elektrinių reikmenų ir kt. pramoninių gaminių. Dalis jų susilaikė nuo kelionės įspėti vyriausybės nevykti.

MASKVA NEIŠLEIDŽIA

Maskva neišleidžia rusių, ištekėjusių už britų. Užsienių reikalų ministeris Molotovas pranešė Britanijos Edenui, kad keturi britai, kurie Maskvoje buvo vedę ruses, laikomi išskirti. Jų žmonos, spėjama, jau sulikviduotos. Leidimus išvykti davė tik vieno brito ir šešių amerikiečių žmonom.

VICEPREZIDENTAS RICHARD NIXON per radiją ir televiziją kalbėjo apie komunistų tardymą JAV, atsakydamas Adlai Stevensono priekaištams.

Dulles grįžo laimėjęs

Caracas konferencijoje, kur dalyvavo 20 Amerikos valstybių, kovo 13 JAV valstybės sekretorius Dulles siūlymai kovai su komunizmu buvo priimti. Už juos balsavo 17; prieš pasisakė Guatemala, kurios komunistinę vyriausybę Dulles buvo kaltinęs. Susilaikė Meksika, kuri bijosi, kad Dulles pasiūlymai prieš komunizmą neduotų pagrindo kištis į kitos valstybės vidaus reikalus. Susilaikė taip pat Argentina, kuri nori vaidinti "vidurį" tarp Amerikos ir Rusijos.

Dulles pasiūlyme **komunizmo grėsmė bet kuriai Amerikos valstybei bus laikoma grėsme ir visom kitom. Ir tada visos imsis priemonių tai grėsmei pašalinti.**

Dulles susilaukė daug sveikinimų, kad jam pasisekė duoti beveik vieningą Amerikos valstybių frontą prieš Maskvos pastangas.

Politinio pritarimo Dulles susilaukė už ūkinius pažadus, kurie bus svarstomi atskiroje konferencijoje Washingtone.

Kas pešasi ir kas iš to naudojasi

Jungtinių Valstybių vidaus gyvenime didžiausias įvykis tebėra sen. McCarthy kova su armija. Toje kovoje pažymėtini tokie tarpai:

1. Prasidėjo nuo gen. Zwickerio, kurį McCarthy apklausinėjo ir pavadino jį nevertą karininko uniformos, jei avansavo dantų gydytoją komunistą Irving Peress. Jį užsistojo armijos sekretorius Stevens. Įsikišo ir prezidentas Eisenhoweris, pasisakydamas prieš apklausinėjimo metodus, bet pripažindamas, kad armijoje buvo padaryta stambių klaidų.

2. Stevensonas pažėrė naujų žarijų tarp McCarthy ir Eisenhowerio, kaltindamas prezidentą, kad jis prisiėmė mccarthizmą; kad pusė partijos priklauso McCarthy, kita pusė Eisenhoweriui. McCarthy puolėsi atsikirsti Stevensonui per tas pačias televizijos stotis. Bet jos tedavė atsakyti respublikonų partijai, o nedavė McCarthy. Respublikonų partija ir prezidentas pateisino televizijos stotis ir tokiu būdu atsistojo prieš McCarthy.

3. Armija perėjo į puolimą, paskelbdama, kad McCarthy patarėjas Roy Cohn reikalavęs iš armijos privilegijų Dovydui Shine, kuris dirbęs McCarthy komisijoje ir kuris lapkričio mėn. buvo paimtas į kariuomenę. Cohn net grasinęs, jei Shine nebus paliktas tarnauti New Yorko srityje ir jei jam nebus suteiktos tos teisės, kokias turi karininkai. Nuo šio kaltinimo McCarthy ėmėsi ginti savo patarėją Cohn, laikydamas armijos pareiškimą šantažu ir melu. O dėl Shine jis paskelbė, kad kalbėjęs su sekretorium Stevens ar jo patarėju Adams ir tada sakęs: "Shine nesu suinteresuotas; darykite su juo, ką norite." Savo ruožtu McCarthy perėjo į kontrataką, paskelbdamas, kad armijos sekretoriaus patarėjas John Adams siūlęs jam sustabdyti tikrinimus armijoje, o nukreipti juos į laivyną, ir aviaciją, kur prisiveisę "purvo"; žadėjęs net nurodyti, į ką ten akis kreipti.

Šitą naują kaltinimą armijai Stevens pavadino melu.

4. Viceprezidentas Nixonas šeštadienį per televiziją atsakė Stevensonui. Pareiškė, kad visi respublikonai ir Amerika vieningai stovi už prezidentą Eisenhowerį; tad jokio partijos pasidalinimo tarp Eisenhowerio ir McCarthy nėra; kad kova su komunizmu yra rimtas uždavinys, bet ji turi būti vedama garbingu būdu. Nors McCarthy vardo neminėjo, tačiau ji buvo McCarthy nenaudai. Dėl Nixono kalbos Stevensonas pasakė, kad ji tik patvirtinusi, ką Stevensonas buvo sakęs.

4. Kas toliau? Eilė senatorių siūlo sudaryti atskirą komisiją šitam ginčui su armija ir Cohn bei Shine istorijai išaiškinti. McCarthy siūlo, kad ištardytų ta pati komisija, tik jos pirmininkavimą jis atiduosiąs kitam senatoriui, o pats stosiąs kaip liudininkas.

Visoje istorijoje McCarthy įsigijo daugiau priešų. Demokratams pasisekė labiau kompromituoti respublikonus. O komunistai džiaugiasi, kad demokratų ir net respublikonų pareiškimais kompromituojama pati kova prieš komunizmą.

O KOMUNISTAM SVARBU

Amerikos komunistų programos 1954 metams paskelbta:

"Pavojus maccarthizmo, amerikinio fašizmo yra realus; jis didėja ir auga. Nugalėti šią grėsmę, gelbėti amerikines teises ir brangias laisves yra pirmasis šios valandos uždavinys".

★ VIEN TIK AUKSAS VALDO MUS ★

Nuo pereitų metų Maskva sustiprino šaltąjį karą ūkinėje srity, stengdamasi pririšti prie savęs Europos kraštus prekybiniais ryšiais. Po Berlyno konferencijos Churchillis paskelbė, kad reikia su Maskvos kraštais prekybinius ryšius stiprinti. Paskutinėmis dienomis eina lenktynės, kuris kraštas padarys pelningesnes sutartis ne tik su Maskva, bet ir tiesiog su raud. Kinija.

Londonas pareikalavo sušvelninti ir draudžiamųjų strateginių prekių sąrašą. Washingtonas su tuo sutiko. Už tas ūkines nuolaidas Wasihngtonas nori pirktis iš europinių sąjungininkų pritarimą politiniais klausimais.

Maskva lig šiol retai kam ištesėjo prekybines sutartis, nes ji neturi sutartų prekių, tad ji metė į rinką savo auksą.

1953 lapkričio 27 Britų atstovas Maskvoje Sir William Hayter buvo nustebintas: Molotovas pranešė jam, kad Malenkovas nori jį tą pat dieną po pietų pamatyti. Jam pirmajam užsienio diplomatui Malenkovas daro tą garbę.

Kai Kremliuje prie apskrito stalo Sir William atsisėdo, Molotovas rūkydamas pasitraukė į šoną, ir kalbas pradėjo Malenkovas. Jis kalbėjo apie ūkinius reikalus, kurie esą svarbūs abiem kraštam. Jis norįs patirti Jo Karališkosios Didybės vyriausybės nusistatymus dėl ūkinio bendradarbiavimo, nors ji ir nesanti visiškai laisva, nes jos norams turi įtakos kiti jos vakariniai sąjungininkai.

Tai buvo užuomina į Washingtono reikšmę Londono vyriausybės prekybai su komunistiniais kraštais, ir Sir William pasiskubino priminti, kad ir Kremliaus politika nėra visiškai laisva.

Malenkovas rūkė vieną cigaretę pridegdamas iš kitos ir nusijuokęs įsikišo į šnektą: esą vis dėlto Maskvos vyriausybė turi didesnę veikimo laisvę, kaip karališkoji vyriausybė...

Malenkovas tiesiai jau kalbėjo: Sovietų Sąjunga yra suinteresuota ūkiniais ryšiais tarp Britanijos ir Maskvos bei jos sąjungininkų. Jo žiniom, Britanijos pramonė taip pat esanti pasiruošus užmegzti ryšius su Sovietų Sąjunga. Molotovas papildinėjo: **Britanija eilei metų turės užsakymų, jei pasiryš sulaužyti prieš Kiniją sudarytą ir amerikiečių interesam tarnaujančią blokadą.**

Sir William atsakymai nepatenkino Molotovo, ir jis metė naują kortą: Britanija gaus javų, žaliavų už pramonės gaminius, bet mes galime mokėti ir auksu... Aukso pasiūlė kainom, daug žemesnėm nei pasaulinėje rinkoje.

*

Sir William tuojau pranešė apie savo pasikalbėjimą Londonui, kuris aukso kovo labai reikalingas, nes 1953 gruodžio 15 jis turėjo mokėti dalį skolų Washingtonui.

Pirmom gruodžio dienom dėžės su auksu, kurio plytos buvo pažymėtos kūju ir pjautuvu, jau buvo Londono aerodrome. Gruodžio 15 Londonas atsiuntė Amerikai 131 mil. dolerių auksu; tarp jo buvo ir auksas su kūju bei pjautuvu.

Tuo pačiu metu sovietinis auksas užplūdo rinkas Suomijoje, Prancūzijoje, Šveicarijoje.

Auksas yra naujausias Sovietų ginklas. Jo gamyba nebrangi, nes ji kasančių ir plaujančių vergų darbas tekaštuoja kaušą sriubos ir sargybiniams algą. Jo metinė produkcija pakilusi iki 350-400 tonų. Jo atsargos sovietuose iki 22 miliardų dolerių. Taigi prisivijusios amerikines atsargas.

Bet auksą laikyti nevartojamą — tiek pat naudos kaip iš atominio ginklo sandėliuose. **Ir dėl to sovietai auksą paleido, kad Vakarų pramonė atliktų tuos sovietinio plano uždavinius, kurių nepajėgia patys sovietai.** Nenorėdami atleisti ginklavimo, Sovietai negali pagerinti civilinių gyventojų reikalų. Tam neturi pakankamai nei maisto nei pramonės gaminių. Nepajėgia atlikti elektrifikacijos, sintetinio benzino gamybos plano. Lėktuvų gamybai trūksta aliumijaus. O didžioji svajonė apginkluoti ir pastatyti ant kojų Kiniją dabartinei Sovietų Sąjungai nepakeliama be Vakarų pagalbos. Tik vakarų, ypačiai Britanijos, sunkioji pramonė galės tai padaryti už raudonąjį auksą.

ELZBIETA II, Anglijos karalienė, kuri dabar lanko Australiją, Melbourno mieste eina į operą.

Britai žino, kad už sovietų auksą jie parduoda virvę, kuri turės juos pakarti. Bet britai optimistai: tiki, kad kartuvių virvė pačiu paskutiniu momentu nutruks.

BŪSIMASIS DŽENTELMENAS

Londono džentelmenas Londono parke pastebėjo ant suolelio airę auklę su vienuolikos maždaug metų berniuku kuris apsilaižydamas švelnė šokolado plyteles. Prie suolelio kito galo stovėjo du kiti berniukai, truputį apdriskę, ir godžiai žiūrėjo į valgantį. Auklė airė pastebėjo savo auklėtiniui: "Eduarduk, ar tu nemanai pasidalyti su tais dviem berniukais?"

Eduardukas kramtė ir kramtė, tarsi negirdėjęs. Kai jau liko tik viena plytelė, atsiduso ir pratarė: "Tą pat ir aš galvojau, bet viena plytelė ir du berniukai — dėl jos kils tik vaidai tarp jų ir peštynės." Ir jis įsigrūdo į burną paskutinę plytelę.

Londono džentelmenas pakraipė galvą ir pratarė auklei: "Kas gi iš to berniuko išaugs?".

Auklė airė piktai dėbtelėjo į Londono džentelmeną ir atsakė: "Anglas."

Nelauktas pavojus Scelbos vyriausybei

Italijoje Scelbos vyriausybei atėjo pavojus iš nelauktos pusės, nepraėjus 24 valandom, kai jis laimėjo parlamento pasitikėjimą. Prieš metus buvo rasta negyva jauna mergina Wilma Montesi. Policija tuojau paskelbė, kad ji prigėrusi nuo širdies smūgio. Dabar išaiškėjo, kad ji buvo auka narkotikų, kuriais ją vaišino Romos aristokratų išsigimėlių gauja. Joje buvo įpinti garsūs vardai. Tarp jų Italijos policijos šefas Pavone, dabartinio užsienių rikalų ministerio Piccioni sūnus ir kt. Scelbai blogiausia yra tai, kad tas Pavone buvo paties Scelbos skirtas, kai jis buvo vid. reik. ministeriu de Gasperi vyriausybėje. Pavone jau atsistatydino. Svarstoma, ar užsienių reikalų ministeris turės atsistatydinti. Komunistai ir monarchistai puikiai išnaudojo šitą įvykį vyriausybei pulti. Scelba jų spaudą įsakė policijai sukonfiskuoti. Tačiau visuomenės įtūžimas didelis, ir Scelba sušaukė vyriausybės posėdį valdžios aparate įsiveisusiam biurokratizmui šalinti.

VALSTYBĖS SEKRETORIUS JOHN F. DULLES grįžo iš konferencijos Venecueloje. Washingtone jį pasitiko pasekretorius Walter Bedell Smith (d.), sen. Bourke Hickenlooper ir ambasadorius Henry Cab. Lodge (k.).

Kur dės sviestą

Washingtonas.— Žemės ūkio sekretorius Bensonas sudarė planą paleisti į apyvartą atsargoje esantį sviestą ir sūrį. Numatyta, kad kiekvienas pirkdamas svarą sviesto gaus kuponą, su kuriuo toje pačioje krautuvėje galėtų gauti svarą atsarginio sviesto ar sūrio pigesne kaina.

Tuo atveju sviestos svaras iš 80 cn. kris iki 72.

JĖZUITŲ

visame pasaulyje veikia apie 30,000. Pusė jų yra kunigai, apie 10,000 mokytojai bei profesoriai. 5,000 brolių. Maždaug kas šeštas jėzuitas yra misijoje. Amerikoje yra jėzuitų 29 kolegijos bei universitetai su 102,997 studentais, 38 aukštesniosios mokyklos su 22,736 [illegible].

LIKVIDUOJA MOSSADEGHO ŠALININKUS

Persijoje tik kovo 13 buvo suimtas buvęs Mossadegho užsienių reikalų ministeris Fatemi. Jis lig šiol išsislapstė, persirengęs iš pradžių moterim, paskiau užsiauginęs barzdą.

ŽUVO 33 SU LĖKTUVU

Britų keleivinis lėktuvas, skridęs iš Australijos, leisdamas Singapuro aerodrome, apvirto ir sprogo; žuvo 33 keleiviai.

BAUSMĖ ŠOFERIAM

Libane vyriausybė išleido potvarkį kiekvieną automobilistą, kuris peržengia leistą greitį, ar jis būtų vyras ar moteris, gabenti į artimiausią policijos nuovadą ir [illegible] galvą.

APŠAUDĖ AMERIKIEČIŲ LĖKTUVUS

Vokietijoje 5 mylios nuo Čekoslavakijos sienos kovo 12 sovietinis lėktuvas MIG-15 užpuolė du amerikiečių laivyno lėktuvus ir juos apšaudė. Vienas amerikiečių lėktuvas užpuolikui atsakė šūviais. Abudu lėktuvai laimingai pasiekė amerikiečių aerodromą už 80 mylių nuo susišaudymo vietos ir nusileido; tačiau vienas buvo sužalotas.

Prahos kom. vyriausybė įteikė Amerikai protesto notą. Joje aiškina, kad amerikiečių lėktuvai skridę per Čekoslovakijos teritoriją 130 mylių, pasiekdami rytų Vokietijos sieną, kur yra [illegible] kasyklos, [illegible]. MiGo reikalavimą sekti paskui iki artimiausio aerodromo amerikiečių lėktuvai atsisakę vykdyti, tada įvykęs susišaudymas.

Amerikiečių atsakymas dar nepaskelbtas. Tačiau pranešama, kad 45 lėktuvai buvo pakilę iš Viduržemio jūros nuo lėktuvnešio su uždaviniu perskristi per Alpių kalnus debesiuotu oru. Tiedu lėktuvai perskridę per Alpes, toliau buvo paklydę.

Pažymėtina, kad pirmieji kautynes ore pastebėjo vokiečių pasienio policininkai ir surado net tuščias šovinių tūteles; amerikiečių įstaigos ilgai negalėjo nei patvirtinti nei paneigti įvykių.

Tornadoje žuvo 8

Georgijoje kovo 13 siautė tornado. Žuvo 8 asmens, sužeista apie 70. Nuostolių pridaryta už 20 mil. Sulaužyta Lawson srity 8 didžiuliai [illegible].

Po kunigo ateina komunistas

Dienos veidai (3)

Europos laikraščiuose kovo 4 perbėgo žinutė:

"Neseniai suimta buvusį komunistinį Limoges burmistrą Georges Guingouin ištiko šiom dienom Tulle kalėjime beprotybės priepuolis. Dėl to jis buvo pergabentas į Tuluzos kliniką. Kadangi paciento padėtis blogėjo, tai jis buvo atiduotas į psichiatrinę kliniką."

Ar maža žmonių suimama? Ar maža atsiduria psichiatrinėje ligoninėje? Tad žinutė apie Guingouiną nebūtų nieku ypatinga, jeigu už jos nebūtų didesnių dalykų, kurie nuvedė jį ir į kalėjimą ir į psichiatrinę ligoninę. Dar daugiau: už jos slepiasi likimas to visuomeninio sąjūdžio, rezistencijos, kurį pašaukė į gyvenimą šis antrasis pasaulinis karas bei okupacijos.

REZISTENCIJOS AUREOLĖ BLANKSTA

Okupacijų metais ir po jų kurį laiką rezistencijos vardas visuomenės opinijoje buvo šventas. Su juo buvo siejamas pasiaukojimas ir didvyriškumas, kurio parodė patriotai, kovodami dėl tėvynės laisvės. Juo daugiau laiko praėjo nuo tų kovų, juo labiau blanko rezistencijos aureolė. Iš vienos pusės tirpo iliuzijos pačių kovotojų rezistentų, kurie buvo svajoję išvaduosią kraštą ir jį tvarkysią naujais pagrindais. Daugelis jų buvo giliai nusivylę, kad gyvenimas eina visai ne taip, kaip jie buvo svajoję. Tokis buvo ir Kunigas Petras.

Iš kitos pusės ir visuomenė pradėjo ne viename rezistente įžiūrėti savinaudos, avantiūros kriminalinių nusikaltimų ir tarnavimo svetimai valstybei. Tokis dabar pasirodė Georges Guingouin, buvęs komunistų rezistencijos vadas ir Limoges burmistras toje pačioje Prancūzijoje kaip ir kunigas Petras.

TAUTINIO DIDVYRIO DIENOS

1941 liaudies mokytojas Guingouin išėjo į rezistenciją, į komunistinius partizanus. 1944 jis turėjo savo žinioje 12,000 vyrų. Karo pabaigoje net apie 40,000. Su tokia jėga jis galėjo ir nepaklausyti Maskvos įsakymų, elgtis taip, kaip jam patinka. Ir nors politbiuras reikalavo, kad jis pultų Oradour mieste įsitvirtinusias vokiečių įgulas, jis nepuolė. Jis pradėjo su vokiečiais derybas, ir tie pasitraukė patys. Miestas liko sveikas. Gyventojai buvo Guingouinui dėkingi. Ilgam liko atsiminimai, kad jis veikia savarankiškai nuo Maskvos. Paskiau ėmė jį su Titu lyginti. Partija negalėjo jam to atleisti.

Kai karas buvo baigtas, partija pasistengė, kad Guingouinas nepakliūtų į parlamentą. Jis turėjo tenkintis Limoges burmistro kėde. Joje sėsdavo Guingouinas partizano papratimu apsirengęs odiniu švarku ir prieš save ant stalo pasidėdamas revolverį. Bet 1948 socialistai vėl laimėjo Limoges rinkimus, ir Guingouinas turėjo atiduoti burmistro kėdę. Jis vėl pasitraukė į kaimo mokyklą pas vaikus. Su juo nuėjo tebebuvusi rezistento garbė.

SIŪLAS PO SIŪLO AIKŠTĖN

1952 gruodžio mėn. kompartija ėmė vėl Guingouiną kaltinti partine neištikimybe ir piniginiais išeikvojimais. Jis pagrasino paskelbsiąs kai ką apie partiją. Ir tada abeji nutilo. Lyg tylom būtų nutarę vienas kito neliesti. Su 1953 gruodžio mėn. staiga visuomenės nuotaika lūžo Guingouino nenaudai. Jis buvo areštuotas. Buvo suimti ir dar keli jo buvę bendradarbiai. Tardytojas pradėjo traukti siūlas po siūlą aikštėn, ir Guingouino paveiksle blanko jo idealizmas, ryškėjo labai ir labai nesimpatingi dalykai.

KRINTA JAM ŽMOGŽUDYSTĖS DĖMĖ

1944 du ūkininkai, vienas vardu Chataigner, kitas Dutheil, susipešė dėl tvarto. Susipešė taip, kad antrasis buvo sužeistas ir grasino teismu. Pirmasis bijojo, kad teismas priteis jam mokėti sužeistajam nuolatinį atlyginimą už sužeidimą. Reikalavo, kad savo skundą atsiimtų ar jei nepagis tas, kad jį sulaikytų. Ki[illegible]. Tai vis tik ūkininkų ginčas. Bet į jį įpinti buv. ir partizanai.

Chataigner draugai du partizanai, broliai Pradoux iš Guingouino grupės pasiėmė reikalą sutvarkyti. Su kaukėm jie atėjo pas Dutheil ir pareikalavo, kad tas atsiimtų skundą ir rezistencijai sumokėtų 100,000 frankų duoklę tariamai už juodąją prekybą. Tasai teturėjo tik 70,000. Bet kaip ten atsitiko, kad besiderant Dutheilio žmona pažino įsibrovėlius ir pavadino juos vardais. Tada jie ramiausiai nušovė Dutheilį, jo žmoną ir į triukšmą atskubėjusį sūnų. Vienuolikametė dukrelė, kuri buvo gretimame kambary, išbėgo pas kaimynę. Jos patarta, sugrįžo vėl ir per tris lavonus persiritusi pasiėmė mažąjį broliuką, kuris taip pat buvo likęs gyvas.

TYLA IR ŠŪVIAI

Tardytojas, kuris nori tuos dalykus išaiškinti, dar ir šiandien susiduria su tylėjimu; žmonės tebebijo ką nors liudyti, nes prisimena likimą Parrichoux, kuris tada sakėsi liudysiąs, ką žinąs. Bet jam liudyti neteko... 1945 lapkričio 26 viename to kaimo name buvo komunistinių partizanų tarybos posėdis. Guingouinas šiandien ginasi, kad jis ten nedalyvavęs; kad ten galėjęs dalyvauti tik jo sekretorius. Bet faktas, kad tame slaptame posėdyje buvo nutarta likviduoti per 24 valandas pavojingą liudininką Parrichoux. Kitą dieną atvirame lauke [illegible] ir iš jų paimta 35,000 frankų. Ir šis nusikaltimas buvo pridengtas tyla.

O 1946 spalių mėn. komunistinių partizanų vadovybei paliudijus, kad Pradoux esą nekalti, jie buvo paleisti. Tik 1953 metų pabaigoje jie buvo vėl suimti, ir vienas iš jų prisipažino dėl žmogžudystės. Ar tai jie padarė savo valia ar Guingouino įsakyti, dar neišaiškinta. Tačiau buvo suimtas ir Guingouinas. (b. d.)

PULK. FRANK H. SCHWABLE (d.) kalbasi su savo advokatu pulk. D. Sherman. Schwable kaltinamas, kad kom. nelaisvėje pasirašęs raštą, jog amerikiečiai naudoję Korėjos kare bakterijas.

GAILIUS ATSAKO DARBININKUI

LAIŠKAS REDAKCIJAI

Aukštai Gerbiamas Pone Redaktoriau, neturėdamas galimybės skaityti Tamstos redaguojamo laikraščio, tik dabar per kitus patyriau apie "Darbininko" (Nr. 89) atsiliepimą į mano straipsnį paskelbtą "Vienybėje", praeitų metų lapkričio 27 d.

Kadangi atsiliepimą skaitau neobjektyviu ir tiesiog piktu, pagarbiai prašyčiau, kaip priimta žurnalistikoje, paskelbti šias mano pastabas:

1) Tą [illegible] ryžausi rašyti vien [illegible]damas objektyviai ir blaiviai nušviesti mūsų visuomenei realią lietuviškų reikalų padėtį Italijoje. Šio tikslo siekimas, straipsnį rėmiau ne faktais teoretiniais išvedžiojimais, bet grynais faktais. Deja, tie faktai neišvengiamai palietė ir vieną asmenį, kun. V. Mincevičių, kuris, pirmutinis, ypač savo klaidinančiais skelbimais "Eltoje" ir sukūrė mūsų visuomenės tarpe tą klaidingą vaizdą apie Lietuvos reikalus Italijoje. Pažymiu, kad asmeniškai neturiu nieko prieš kun. Mincevičių. Tačiau jokiu būdu jam negaliu pritarti kada skelbia žinias, kurios yra tik pagrįstos jo lakia fantazija, ir absoliučiai neatitinka tiesai. Tokių žinių būtų galima išvardinti visą eilę, tačiau čia tik paminėsiu porą. Pakartotinai kun. Mincevičius "Eltoje" yra paskelbęs, kad sutvarkė lietuviškų pasų reikalą Italijos įstaigose. To "sutvarkymo" tačiau niekas nepajuto ir procedūra įsivyravusi nuo karo pabaigos ir dabar tebegalioja. Po sausio 5 d. lietuvių audiencijos pas Popiežių, kun. Mincevičius "Eltoje" paskelbė kad "į kenčiančios lietuvių tautos atstovus Popiežius atkreipė ypatingą dėmesį" ir kad "Lietuvių audienciją aprašė Vatikano dienraštis 'L'Osservatore Romano'." Tai irgi neatitinka tiesai, nes "L'Osservatore Romano" neaprašė jokios lietuvių audiencijos, o tiktai kaip įprasta, patiekdamas audiencijos dalyvių sąrašus, kaip ir visus kitus, paminėjo ir lietuvius: "Tikintieji lietuviai gyvenantys Romoje ir "Šv. Kazimiero" kolegijos auklėtiniai, vadovaujami J. Eksc. Mons. Vincento Padolskio, Larandos tit. Vyskupo ir Lietuvių Kolegijos prorektoriaus Mons. Tulabos".

[illegible] ją.

2) Lietuvos pripažinimo klausimas. — Jau nuo daugiau kaip dviejų metų mūsų spaudoje ir kai kurių asmenų pareiškimuose yra valkiojamas Lietuvos pripažinimo klausimas Italijoje. Šis klausimas iškilo kaip tik pasekoje pastrodžinių prasimanytų žinių, apie neva tariamą italų norą užmegsti diplomatinius santykius su Nepriklausomos Lietuvos atstovais. Tikrai nuostabus, kad tokios žinios visai vienašališkai buvo paimtos už gryną pinigą, neieškant išvis ar jos tikrumoje atitinka tiesai ir pasitenkinant tik puolimu buvusio Lietuvos Ministerio prie Kvirinalo. Lygus vienašališkumas pastebimas ir "Darbininko" paskelbtame atsiliepime į mano straipsnį. Kiekvienam ir paviršutiniam skaitytojui krenta į akį atsiliepimo užvardinimas: "Siūlo Lietuvos atstovavimą atidėti". Mano straipsny nebuvo patiekta jokių siūlymų, o tik buvo stengtasi, kaip aukščiau minėjau, nušviesti realią lietuviškų reikalų padėtį Italijoje. Net Tamstos redaguojamas laikraštis, cituodamas mano žodžius pabrėžia: "kad Lietuvos pripažinimo ir jos atstovavimo klausimą reikia... laikinai atidėti į šalį (red. pab.)". Tikriausiai ir Tamsta sutiksit, kad tarp veiksmažodžių reikėti ir siūlyti yra tam tikras etimologinis skirtumas. Bet palikim nuošaliai šiuos subtilumus ir eikime prie pačios klausimo esmės. Kodėl, jei tai galima atsiekti, nėra išgaunamas tas Lietuvos pripažinimas ir atstovavimas? Visi lietuviai, ir aš pirmutinis, būsime labai dėkingi tam X asmeniui, kuris pajėgs sutvarkyti šį mums labai svarbų reikalą. Tegul tas asmuo pagrindžia savo straipsnius ir pareiškimus, konkrečiais faktais, o ne tik paprasta fantazija. Mes visi svajojame, kad Lietuvą reikia išlaisvinti, bet, deja, to konkrečiai nė vienas neįstengiame įgyvendinti.

3) Norėčiau paklausti iš kur gi "Darbininko" redakcija taip gerai žino, kad "mūsų atstovybės tarnautojai... susipainioję diplomatinėse formulėse tyli" ir kaip, pagal laikraščio išvedžiojimus išeina, nieko neveikia? Ar tai tik todėl, kad tie tarnautojai, neskelbia laikraščiuose, visą tai ką sapnuoja naktimis? Diplomatinis darbas yra rimtas ir konkretus, ir jo darbuotojai negali leistis vadovaujami ir remtis [illegible] tarnautojas, [illegible] turėjau progos dirbti pasiuntinybėje, ir žinau, kad darbe [illegible] ką nors konkretaus atsiekti, o ne rašinėti į laikraščius kur buvo nueita (nesvarbu ar kas ten buvo atsiekta), į kokį kalną buvo užkuopta, ir kiek pasveikinimų buvo gauta Naujųjų Metų proga.

Grįžtant prie pasų reikalo, tegaliu pareikšti tik tiek, kad Romos pasiuntinybė, dar pirmiau negu kun. Mincevičius atsirado Romoje, ir iki dabar pakartotinai, išbandė visus kelius, tačiau nepajėgusi pakeisti italų įstaigų nustatytos procedūros, pasitenkino tiktai paskelbti lietuviškoje spaudoje komunikatą apie nustatytas taisykles, pagal kurias italų yra vizuojami mūsų pasai.

Neteigiu, kad mūsų pasiuntinybės yra tobulos, nes kaip ir Tamstai yra tikriausiai žinoma, nėra lengva atsiekti tobulybės šioje žemėje. Tačiau keliama joms kritika turi būti pagrįsta ir konstruktyvi. Kitaip, tik iš piršto išlaužtais argumentais, jas puldinėjant, nieko kito neatsiekiama, kaip tik sukuriama apatija tarnautojų tarpe.

Kas liečia paskiau "mano pavydą, kad pačiam nėra ko pasireklamuoti" tegaliu pasakyti tiktai, kad jau neskaitant kitų pašalinių darbų, mano asmeniškai reklamai pilnai pakanka įprastas kasdieninis 20-ties min. lietuviškų transliacijų per Romos radiją darbas.

Patiekiu šias pastabas, norėdamas ne vien tik apginti savo straipsny išdėstytas mintis nuo iškraipymų, bet taip pat pabrėžti, kad ir žurnalistikoje egzistuoja tam tikra etika. Pagal tą etiką, asmuo, kuris rašo turi pareigą pateikti, o mūsų visuomenė turi teisę reikalauti, kad skelbiamos žinios būtų pagrįstos konkrečiais faktais, o ne tik autoriaus lakia vaizduote. Kitaip mūsų laikraščiai niekuo nesiskirs nuo mūsų priešų laikraščių, kuriais yra mulkinami mūsų pavergtos Tėvynės broliai ir sesės.

Nuoširdžiai dėkodamas reiškiu gilią pagarbą,

Dr. Juozas Gailius.

Roma, 1954 m. kovo mėn. 6 d.

Red. pastaba. "Darbininko" pastabos dėl Dr. J. Gailiaus laiško bus kitame nr.

Kanadoje yra 13 prokomunistinių laikraščių; jų bendras tiražas 60,000.

LIETUVOS BIČIULIAI KALBĖJO JAV SENATE

Vasario 16 šventėje daug Amerikos kongresmanų senatorių ir kitų žymių asmenų turėjo progą pareikšti savo simpatijas Lietuvai ir linkėjimus, kad ji greičiau laisvę atgautų. Štai eilė tų Lietuvos bičiulių, kalbėjusių senate:

Senatorius Irving M. Ives, resp. iš New Yorko, priminė, kad Lietuvos ir jos baltiečių kaimynų tragiška aneksija sunkiai užgula laisvojo pasaulio sąžinę.

Sen. Butleris, resp. iš Marylando: Globalinio konflikto plote Lietuvai ir jos kaimynam nebuvo atkreipta tiek dėmesio, kiek jie buvo verti. Bet šiandien, daugiau nei kada nors, mes pažį tame šios taurios tautos svarbumą.

Sen. Saltonstall, resp. iš Massachusetts, paprašė, kad Congressional Record paskelbtų jo pareiškimą, kuriame jis lietuvius charakterizuoja taip: Lietuvių nepriklausomybės svajonė buvo tautos paveldėjimo dalis ir ji virto šios tautos būdinga žyme. Tai bruožas, kuris negali būti išnaikintas.

Sen. Martin, resp. iš Pennsylvania: Mes jungiamės su lietuviais maldoje, kad Dievas savo begaline išmintimi pagreitintų jų išsilaisvinimo iš komunistų tironijos dieną ir kad jų mylimas kraštas pilnai atgautų garbingą vietą laisvų [illegible] necticut: Įvairiais būdais Amerika informuoja pasaulį apie piktadarybes Lietuvoje ir mobilizuoja pasaulio opinijos moralines jėgas, tikėdama, kad Lietuvos laisvės diena bus paskubinta.

Sen. Kennedy, dem. iš Massachusetts: Turime pranešimų apie aktyvų pogrindį krašte. Mūsų pačių šalyje lietuviai aukojavi, kad paspartintų savo gimtojo krašto bylą. Padrąsinkime šią dvasią, nes ji ne tik artina dieną, kada Lietuva vėl bus laisva respublika, bet ji taip pat stiprina Jungtinių Valstybių saugumą.

PFC THOMAS MORGANO, amerikietis kareivis, išgelbėjo nuo [illegible] Ziegel miestelį vakarų Vokietijoje. Jis [illegible] sprogstamos medžiagos iš [illegible] bėjo, kad [illegible]

Sen. Humphrey, dem. iš Minnesota: Pone pirmininke, mano viltis yra ta pati, kurią išreiškė Illinois senatorius (Douglas), kad mūsų vyriausybė imtųsi griežtų priemonių pašalinti šių dienų raudoniesiem caram.

Ferguson, resp. iš Michigano, paprašė, kad jo pareiškimas būtų paskelbtas Recorduose. Jis tarp kitko sakė: Maskvos tironai uždraudė šią dieną švęsti Lietuvoje, tad šį svarbų įvykį tenka paminėti mums Jungtinėse Valstybėse ir kituose laisvuose kraštuose.

Sen. Hendrickson, resp. iš New Jersey: Jokis nukariautojas ir jokios despotiškos priemonės negali pavergti tautos, kuri su tokia patriotine jėga siekia nepriklausomybės.

Sen. Lehman, dem. iš New Yorko, paprašė paskelbti jo pareiškimą Kongreso Rekorduose. Jis kalbėjo: Lietuvių tautos istorija turi daug herojiškų periodų. Dabartinis periodas, kai apie jį bus žinomi visi faktai ir istorija juos surašys, pasirodys herojiškiausias iš visų... Nusikaltimai, kurie dabar vykdomi Lietuvoje, bus pripažinti nusikaltimais. Ir mes turime kovoti šiuo, kad genocido konvencija ratifikuota Jungtinių Valsty[illegible]

Sen. Douglas, dem. iš Illinois, po ilgos apžvalgos, kaip Lietuva kovojo dėl laisvės, laisvai gyveno, kaip dabar bolševikai ją naikina, pasiūlė, kad Jungtinės Valstybės įstatymo keliu paskelbtų, jog Jungtinės Valstybės nepripažįsta sovietinės aneksijos. Jo rezoliucija buvo vieningai perduota užsienių reikalų komisijai:

Kadangi Jungtinių Valstybių doktrina nepripažinti laisvų tautų pavergimo stiprina išsilaisvinimo viltis —ir kadangi tokia doktrina sutaria su Nepriklausomybės deklaracija, Konstitucija ir Teisių įstatymu—ir kadangi prezidentas Rooseveltas, prezidentas Trumanas ir jų valstybės sekretoriai taikos ir karo metu griežtai laikėsi šios doktrinos —ir kadangi šita nepripažinimo doktrina buvo paversta Amerikos vyriausybės pagrindiniu principu ir buvo pagrindas tvarkant santykius su a-šies valstybėms — ir kadangi Sovietų Sąjunga prievarta ir agresijos keliu pagrobė Lietuvą, Estiją, Latviją ir iškilmingus pažadus laužydama pagrobė Lenkiją, Rumuniją, Bulgariją, Vengriją ir Čekoslovakiją pavergdama jų vyriausybes ir beatodairiškai deportuodama jų piliečių milijonus į vergijos stovyklas europinėje Rusijoje ir Sibire, — ir kadangi [illegible] iškamšiniais pareigūnais, paremtais Rusijos kariuomene ir slaptąja policija, — taigi dėl to teesie SENATO NUTARTA, kad Kongresas (1) patvirtina doktriną nepripažinti laisvų kraštų nukariavimo kaip tarptautinės teisės principą ir patvirtina prezidento Roosevelto ir Trumano atsisakymą pripažinti nukariavimus; (2) pasmerkia iškilmingų tarptautinių susitarimų laužymą ir agresijos aktus, įvykdytus Sovietų Rusijos prieš Lietuvą, Estiją, Latviją, Lenkiją, Rumuniją, Bulgariją, Vengriją, Čekoslovakiją; ir (3) prašo prezidentą, kad pavestų Jungtinių Valstybių atstovui Jungtinėse Tautose iškelti ten šiuos iškilmingų pasižadėjimų laužymą ir agresijos aktus; kad paskatintų per Jungtines Tautas visuotinai priimti Rusijos nukariautų tautų nepripažinimo doktriną ir atšaukti pripažinimą... (4) kad užsienių reikalų komisija ar tam skirta pakomisė ištirtų neteisėtą Lietuvos, Estijos, Latvijos pagrobimą ir žmogaus laisvių bei laisvųjų institucijų panaikinimą visose tose srityse, kurias tiesiogiai ar netiesiogiai kontroliuoja pasaulio komunizmas.

Sen. Humphrey, iš Minnesotos, parėmė šitą rekomendaciją [illegible]

NEDELSDAMAS ĮSIGYK
žymiai papigintus Tėvų Pranciškonų leidinius:
LIETUVOS ARCHYVAS
knyga, vaizduojanti originaliais dokumentais bolševizmo smurtą ir lietuvių kančias. Anksčiau kainavo $3.00, dabar parduodama už $1.50.
J. GAILIAUS,
SUSITIKIMAS
APYSAKA,
155 p.; anksčiau $1.50, dabar nupiginta iki $1.00.

Šią atkarpą su atitinkama suma pasiųsk į
DARBININKAS
680 Bushwick Ave. Brooklyn 21, N. Y.
(ATKARPA
Malonėkit prisiųsti — Lietuvos Archyvą
— Susitikimą
Siunčiu $ ———
Pavardė
Adresas

DARBININKAS

THE WORKER

Published Semi-Weekly except holiday weeks, when issued weekly

— BY —

FRANCISCAN FATHERS

Reentered as second class matter at Brooklyn, N .Y. May 25, 1951, under the Act of March 3, 1879, originally entered as second class matter at Boston, Mass., September 12, 1915.

SUBSCRIPTION RATES		PRENUMERATOS KAINA	
Domestic yearly	$6.00	Amerikoje metams	$6.00
Brooklyn, N. Y.	$6.50	Brooklyn, N. Y.	$6.50
Half year	$3.50	Pusei metų	$3.50
Foreign	$6.50	Užsienyje	$6.50

Laikraštį tvarko Redakcinė Komisija. Vyr. red. S. Sužiedėlis

Straipsnius ir korespondencijas redakcija taiso savo nuožiūra. Nenaudoti straipsniai saugomi ir grąžinami tiktai autoriams prašant. Pavarde pasirašyti straipsniai nebūtinai išreiškia redakcijos nuomonę. Už skelbimų turinį ir kalbą redakcija neatsako.

Savomis temomis

Savų reikalų kiekvienas laikraštis turi daugiausia, bet apie juos mažiausiai rašo. Suprantama, laikraštis tarnauja ne sau, bet visuomenei; be jos negalėtų išsilaikyti ir nebūtų prasmės jo nė leisti. Dėl to kartkartėmis pasibeldžia ir į visuomenės kišenę, neskaitant prenumeratūros, kai galas su galu sunkiai susieina. O lietuviškiem laikraščiam išsilaikyti šalia didžiosios šio krašto spaudos nėra lengva. Kiekvienas mūsų laikraštis, kokios krypties jis bebūtų, kovoja su finansiniais sunkumais, norėdamas ir toliau tęsti kultūrinį darbą lietuvybei palaikyti. **Bet... ar visi tai pripažįsta ar bent supranta?**

★

Kartą užėjęs į redakciją judrus mūsų visuomenės veikėjas, tarp kitko, nepiktai ir nepriekaištaudamas, pareiškė, jog laikraščiai pirmon vieton stato savo reikalus, o ne visuomenės. Pavyzdžiui, skelbimai Vasario 16 minėjimui esą menki, palyginti su laikraščių rengiamų piknikų garsinimais. Iš tikrųjų pastarieji didesnėmis raidėmis surašomi. Bet kiek prirašoma apie pasirengimus Vasario 16 dienai minėti ir pačius minėjimus. Trunka tai beveik du mėnesius. Pagaliau, priklauso nuo kiekvienos vietos, kaip ji pati garsinasi.

Kas "Darbininke" sekė Clevelando lietuvių Vasario 16 šventės pranešimus, galėjo pastebėti, kad buvo jie rūpestingos rankos, gerai ir gausiai laikraščiam pateikti. Galėjo ir kiti taip daryti— puslapiai buvo atviri ir neapmokami. Bet jei kas pasitenkina sukalti sausą, trafaretinį skelbimą, kad ir apmokamą— jo reikalas. Kaip kas sugeba, taip reklamuojasi. Viena pati redakcija negali visų išpūsti, nes tų visų prieš Vasario 16 šventę būna pilna Amerika, kur tik laikraštis pasiekia. Nuolat garsinami ir kiti kultūriniai ir kitokie parengimai. Ar kas suskaito, kiek laikraščiai visam tam priminti paskiria vietos, o redakcijos nariai — darbo? **Bet... gal tai nekultūrinis darbas, nelygus kitam?**

★

Žinome, kad didelio kultūrinio darbo ėmėsi Lietuvių Enciklopedijos leidėjas ir redaktoriai. Vertiname jį ir remiame. Reikia tik pasklaidyti "Darbininko" komplektą ir suskaičiuoti, kiek ten buvo rašyta. Maža dar? Iš tikrųjų, gal reikėtų daugiau, kad redakcija gautų bent vieną išleistos L. E. tomą.... paminėti. Redakcijos lentynose jo nėra. Vadinasi, ir rašykite, ir garsinkite, ir patys dar pirkite. O, rodos, **kiekvienas laikraštis dirba irgi kultūrinį darbą, vertą visuomenės paramos.**

Kitą kartą bus dar keli pavyzdžiai.

Šventieji Marijos Metai ir Lietuva

TREMTY ESANČIŲ LIETUVOS VYSKUPŲ LAIŠKAS LIETUVIAMS

(Tęsinys iš praėjusio numerio)

Po bažnytinio susirinkimo Efeze (431 m.) Rytų Bažnyčioje ėmė rašytojai Marijos nekaltumas išvedamas ne iš jos priešpastatymo Jievai, bet iš jos kaip Dievo Motinos (Teotokos)titulo, pažymint, kad Dievo Sūnui derėjo gimti tik iš nekalčiausios motinos.

Kaip visos malonės žmonėms, taip ir ši ypatinga malonė Marijai buvo Dievo suteikta dėl Kristaus, žmonijos Gelbėtojo, nuopelnų, tiesa, dar būsimų. Tokiu būdu Marija išvengė gimtosios nuodėmės, kuri jai grėsė kaip ir kiekvienai Jievos dukrai. Nė viena kita jos neišvengė; Marijai tiko jos išvengti, nes nederėjo Dievo Sūnui gimti iš nuodėmingos ar buvusios kada nors nuodėmėje motinos.

★

Marijos Nekalto Prasidėjimo dogma yra didelė paguoda tikintiesiems, nes jiems pastatomas prieš akis žemėje įgyvendinto augščiausio nekaltumo paveikslas ir pavyzdys. Ji yra drauge mums paraginimas ir padrąsinimas kaip galint iš arčiau tuo nekaltumo pavyzdžiu pasekti. Į šitai kaip tik šv. Tėvas atkreipia mūsų dėmesį Marijos Metų enciklikoje, ragindamas uoliau ir ištikimiau laikytis Dievo įsakymų, kurių nepaisymas šiais laikais yra tikrai didelis. Nesekti Marijos jos nuostabaus nekaltumo keliu, vengiant net mažiausios nuodėmės, reikštų garbinti Mariją tik tuščiais žodžiais. Būdami Marijos vaikai, mes privalome kiek galint stengtis būti panašesni į savo dangaus Motiną, nes juk ir natūralinėje srityje vaikai bendrai išreiškia savo motinos bruožus. "Kaip kiekviena motina išgyvena malonų jausmą, pastebėjusi kad jos vaikų veide tam tikru panašumu atsispindi jos pačios veido bruožai, taip ir Marija, mylimiausioji mūsų Motina, neturi jokio didesnio troškimo bei jokio didesnio džiaugsmo, kaip matyti, kad tie, kuriuos ji prie savo Sūnaus kryžiaus prisiėmė kaip savo vaikus Jo vietoje, savo mintimis, žodžiais ir darbais išreiškia jos dvasinį paveikslą bei savumus", rašo šv. Tėvas Marijos Metų enciklikoje. Norėdama gi mus matyti ištikimus Dievo įstatymams, atrodo, ji kiekvienam iš mūsų kartoja anuos Galilėjos Kanoje vestuvių tarnams pasakytus žodžius, tartum rodydama į Jėzų Kristų: "Darykite, ką tik jis jums pasakys" (Jo 2,5). Būkime tikri, kad Marija myli mus karščiau negu betkuri žemiška motina ir trokšta mums gero.

Šie Marijos Metai, Brangiausieji, tebūna mums visiems dvasinio atsinaujinimo metai, grįžimas prie pilnutinio gyvenimo Dievo malone. Tegrąžina ji mums tarpusavio meilę, taiką tautoms ir darnų sugyvenimą visiems visuomenės sluogsniams.

Skelbdamas Marijos Metus, šv. Tėvas ragina tikinčiuosius geriau susipažinti su Nekalto Prasidėjimo dogma per sakytinus ta tema pamokslus ir ruoštinas paskaitas, kad tuo būdu tikinčiųjų maldingumas į Mariją kasdien vis labiau įsiliepsnotų ir augtų ryžtas vis uoliau sekti savo dangiškosios Motinos pėdomis. Jis ragina taip pat lankyti įvairias Marijos šventoves, jos garbei pašvęstas bažnyčias ar altorius.

Kiekvienas kraštas turi tokių Marijos šventovių. Pasaulinio garso yra Liurdas ir Fatima, kurios kasmet sutraukia šimtus tūkstančių tikinčiųjų.

Marijos šventovių nestigo nė Lietuvoje. Šiluva, Aušros Vartai Vilniuje, Žemaičių Kalvarija, Pažaislis, tai vis tos vietos, kur Marija mėgo dalinti dangiškąsias dovanas įsiliepsniems jos globos ir prašantiems užtarimo. Deja, šiandien tos vietos lietuviai yra sunkiai prieinamos. Siaučiąs tėvynėje bedieviškas bolševizmas užtvėrė jam kelius į Marijos šventoves. Tik laisvame pasaulyje gyveną lietuviai gali nevaržomai rinktis prie Marijos altorių ir lankyti jos šventoves. Džiugu, kad tų altorių ir bažnyčių Marijos garbei mūsų tautiečiai yra patys pasistatę. Jų ypač yra gausu Jungtinėse Amerikos Valstybėse. Marijos metais mūsų akys ir širdys tebūna ypatingu būdu nukreiptos į lietuvių rankomis pastatytas Marijos šventoves ar altorius. Čia sudėkime Marijai savo maldas ir savo meilės pareiškimus. Prašykime, kad Dangiškoji Motina ištiestų savo pagalbos ranką visai lietuvių tautai ir išvestų ją į šviesesnį rytojų, kad Lietuvai vėl sušvistų laisvės saulė.

★

Lietuvių tauta yra ypatingu būdu pavesta Marijos motiniškai globai. 1951 metais Lietuvos vyskupai, gyveną laisvame pasaulyje, susirinkę į Romą gegužės mėn. 13 d. lietuvių šv. Kazimiero Kolegijos koplyčioje, paaukojo Nekalčiausiai Marijos Širdžiai Lietuvą ir visą lietuvių tautą. Tad mes ypatingu būdu galime tikėtis ir laukti, kad Marija savo pagalbos mums neatsakys.

Mūsų maldos į Mariją turi ypač pagausėti jos garbei skirtaisiais mėnesiais. Tai gegužės ir spalio mėnesiai, kurie lietuvių pamaldume į Mariją užima pirmaujančią vietą. Ne tik bažnyčiose, bet ir šeimose yra mėgiamos gegužinės ir rožančinės pamaldos. Negalėdami dalyvauti bažnytinėse pamaldose, ypač Marijos metais jų niekuomet neapleiskime savo šeimos židiny. Jos sujungia šeimas stipresniu ryšiu, jos suartina kaimynus, tos bendros maldos dalyvius.

Mes turime daug ko prašyti Mariją. Šv. Tėvas ragina ypatingai melstis už šių dienų jaunimą, kad tarp daugybės pavojų jis augtų kilnus, skaistus ir nesuteptas; kad jis nenukryptų į tai, kas žalinga ir bloga, bet kryptų tik į tai, kas gražu, kas šventa, meilės verta ir kas pakelia dvasią.

Jis ragina melstis už visus žmones, jaunus ir senus, kad jie visi šviestų savo krikščioniško sąžiningumu ir didžiadvasiškumu; kad šeimos gyvenimas pasižymėtų nepažeidžiama ištikimybe, tikru sutikimu, savitarpine pagalba, kad vaikai būtų tinkamai ir šventai auklėjami. Jis ragina melstis, kad senimas galėtų džiaugtis gerai praleisto gyvenimo vaisiais, su viltimi laukdamas atlyginimo už savo darbus.

"Be to, rašo toliau Šv. Tėvas Enciklikoje, temaldauja visi, prašydami Dievo Motiną duonos alkaniesiems ir teisybės prispaustiesiems, tėvynės tremtiniams bei išvietintiesiems (išvarytiems iš savo krašto), svetingos pastogės benamiams, prideramos laisvės neteisingai sugrūstiems į kalėjimus ar koncentracijos stovyklas, išsiilgto sugrįžimo tėvynėn tiems, kurie, tiek metų praėjus nuo paskutinio karo, dar vis tyliai kenčia ir aimanuoja nelaisvėje, spindinčios šviesos džiaugsmo akliesiems kūnu ir dvasia. Ir visiems, gyvenantiems tarpusavėje neapykantoje, pavyde ir nesantaikoje, teišmeldžia jie broliškos meilės, sutarimo ir to darnaus sugyvenimo, kurs remiasi tiesa, teisingumu bei gerais tarpusavio santykiais."

Ypatingu būdu šv. Tėvas ragina melstis už katalikų Bažnyčią, kad visame pasaulyje jai būtų leista džiaugtis jai priklausančia laisve. Mes labai gerai žinome, kokie baisūs persekiojimai siaučia prieš katalikų Bažnyčią daugelyje kraštų. Mes lietuviai tai žinome ir iš savo pačių patyrimo ir todėl mūsų maldos į Mariją, prašant

(Nukelta į 5 psl.)

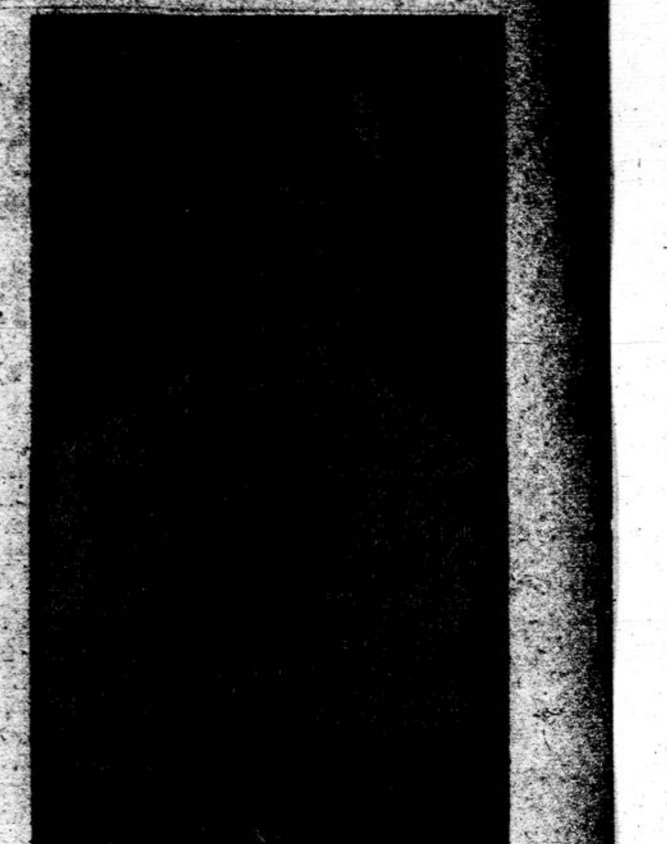

VINCAS BRIZGYS, Kauno Arkivyskupo Augziliaras

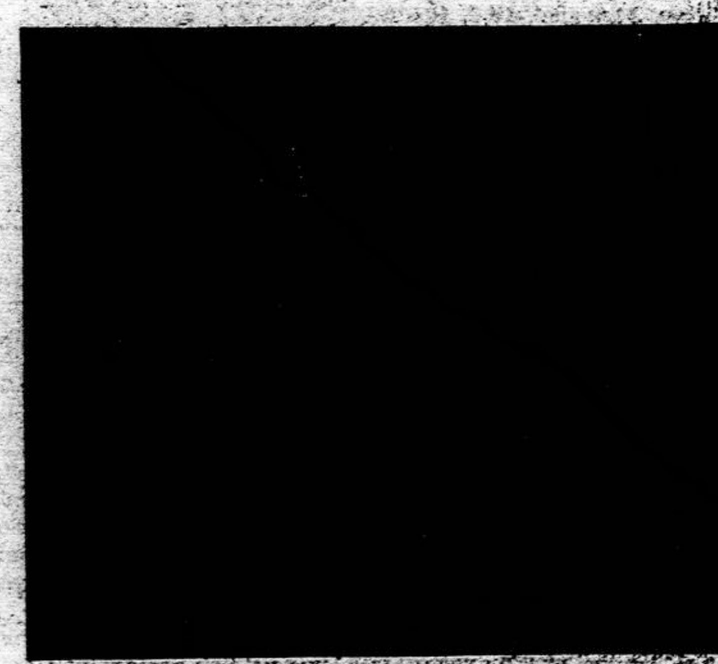

VINCENTAS PADOLSKIS, Vilkaviškio vyskupo koadjutorius.

A. ČECHOVAS

GRĮŽTANT

2.

Būti žmona? Rytą šalta, nėra kam pakurti krosnies, sargas kažkur išėjęs; mokiniai jau brėkštant susirinko, primynė sniego ir purvo, triukšmauja; viskas taip nepatogu, nejauku. Jos butas iš vieno kambario, čia pat ir virtuvė. Po pamokų kas dieną skauda galvą, po pietų spaudžia po krūtine. Iš mokinių reikia rinkti pinigus malkoms ir sargo algai, ir atidavus juos mokyklos globėjui, maldauti šito sotaus ir storžieviško mužiko, kad jis, dėl Dievo meilės, atsiųstų malkų. O naktį sapnuojasi kaimiečiai, egzaminai ir sniego pusnys. Ir nuo tokio gyvenimo ji paseno, suprastėjo, pasidarė negraži, kampuota, nebegrakšti, tartum visa pripildyta švino. Visko ji bijo, gėdinasi. Tarybos nariui ar mokyklos globėjui įeinant, ji atsistoja ir nedrįsta atsisėsti, o kalbėdama apie juos garbingai sako: "jie." Niekam ji nepatinka, o gyvenimas slenka nuobodžiai, be draugiškos užuojautos, be švelnių mylavimų ,be įdomių pažįstamų. Ir kaip būtų baisu, jei ji įsimylėtų!

— Laikykis, Vasiljevna!

Vėl jie keliasi į kalną...

Mokytoja ji pasidarė iš reikalo, nejausdama jokio pašaukimo; ir niekuomet ji negalvojo nei apie pašaukimą, nei apie švietimo naudą, ir visada jai atrodė, kad pats svarbiausias dalykas jos darbe ne mokiniai, o egzaminai. Kada čia spėsi galvoti apie pašaukimą, apie švietimo naudą? Mokytojams, neturtingiems daktarams ir felčeriams, kurie visada labai užimti, netenka net savo nusiraminimui pagalvoti, kad jie dirba dėl idėjos, liaudžiai, nes visą laiką jų mintys sukasi apie rūpesčius dėl duonos kąsnio, dėl malkų, dėl blogų kelių, dėl ligų. Gyvenimas ilgas ir sunkus, ir tik tokie sunkvežimių arkliai, kaip Marija Vasiljevna, galėjo ilgiau ištverti. Kiti gyvi, nervingi, įspūdingi, kurie kalbėjo apie pašaukimą, apie idėjinį darbą, greitai pavargdavo ir mesdavo mokyklą.

Simonas ieškojo, kur arčiau ir sausiau, čia važiuodamas per pievas, čia pakluonėmis; bet ten, žiūrėk, kaimiečiai neleidžia, šičia vėl šventiko žemė, čia nėra pravažiavimo, čia vėl Ivanovas apkasė pirktą dvaro žemę grioviais. Ir vis tekdavo grįžti atgal.

Atvažiavo į Žemąjį Miestą. Šalia smuklės, ant mėšluotos žemės, kur dar buvo sniego, stovėjo vežimai: vežė didelius butelius su sieros rūgštimi. Smuklėj buvo daug žmonių, beveik visi vežikai, sklido degtinės, tabako ir avių kailio kvapas. Visi balsiai kalbėjo, trankė durimis. Už sienos be paliovos grojo armonikėlis. Marija Vasiljevna sėdėjo ir gėrė arbatą. Šalia kaimiečiai, iš prakaitavę nuo arbatos ir tvankaus smuklės oro, gėrė degtinę ir alų.

— Klausyk, Kuzma! — pasigirsdavo kartas nuo karto. — Ko reikia? Padėk, Dieve! Jonai Dimitrijičiau, aš už tave! Žiūrėk, kūmai!

Mažo ūgio mužikėlis su juoda barzdele ,seniai jau girtas, staiga šlykščiai nusikeikė.

— Ko keikiesi? Tu! — atsiliepė Simonas, — ar nematai: panelė!

— Panelė... pamėgdžiodamas pakartojo kažkas iš kito kampo.

— Sena varna!

— Mes nieko... — susigėdo mažasis mužikėlis. Dovanokite. Mes juk už savo pinigus, o panelė už savo.... Sveiki!

— Sveikas, — atsakė mokytoja.

— Labai jums dėkojame.

Marija Vasiljevna gėrė arbatą su malonumu ir pati išraudo, kaip tie vežikai, ir vėl galvojo apie malkas, apie sargą...

— Palauk, bičiuli! — pasigirdo iš už kito stalo.

— Mokytoja iš Viazovo... žinom! Gera panelė.

— Padori!

Duris vis trankiojo, vieni išeidavo, kiti įeidavo. Marija Vasiljevna sėdėjo ir galvojo vis apie tą patį. O už sienos armonikėlis vis grojo ir grojo. Saulės spinduliai pradžioje krito ant grindų, paskui perėjo į suolą, paskui į sieną ir, pagaliau, visai išnyko, vadinasi, saulė jau persirito į vidurdienį. Vežikai ėmė rengtis kelionėn. Mažasis mužikėlis, svyruodamas priėjo prie Marijos Vasiljevnos ir padavė jai ranką; tai pastebėję, ir kiti, atsisveikindami, tiesė jai rankas, ir visi vienas po kito išėjo, devynis kartus trenkdami duris.

— Vasiljevna, ruoškis jau! — šūktelėjo Simonas.

Išvažiavo. Ir vėl visą kelią žingsniu.

— Neseniai čia, Žemajame, mokyklą statė. Dieve mano, ko tik čia nebuvo! — tarė atsigrįždamas Simonas.

— O kas?

— Sako, pirmininkas sau tūkstantėlį, globėjas sau, o mokytojas sau penkius šimtelius.

— Kad visa mokykla tūkstančio teverta. Negerai žmones apkalbinėti, seni. Visa tai tik prasimanymas.

— Aš nežinau... ką kiti kalba, tą ir aš.

Simonas netikėjo mokytojai. Visada kaimiečiai jai netikėjo. Vis jiems atrodė, kad ji perdaug didelę algą ima— dvidešimtis vieną rublį kas mėnesį (Užtektų ir penkių). Jie manė taip pat, jog didesnę dalį tų pinigų, kuriuos ji surinkdavo iš mokinių sargui ir malkoms, pasilaikydavo sau. Mokyklos globėjas taip pat, kaip ir kaimiečiai, ir pats pasilaikydavo sau dalį pinigų, o taip pat gaudavo be vyriausybės žinios dar iš kaimiečių algą.

Miškas, dėkui Dievui, pasibaigė ir dabar ligi pačios Viazovo bus lygus laukas. Nebedaug ir liko; tik pervažiuoti upę, paskui geležinkelį, o ten jau ir Viazovo.

— Kur tu važiuoji? — paklausė Marija Vasiljevna Simono, — važiuok per tiltą, į tiltą.

— Kam? Ir čia pravažiuosim. Nelabai čia gilu.

— Žiūrėk, kad arklio nepriGirdytumei.

— Ko?

— Žiūrėk, štai ir Chanovas į tiltą nuvažiavo, — sakė Marija Vasiljevna, pamačiusi iš tolo ketvertą arklių. — Rodos, kad ten jis važiuoja?

— Jisai. Tur būt, Bakvisto nerado. Na, ir kvailas gi, kad ten nuvažiavo, juk čia trimis varstais arčiau.

Privažiavo upę. Vasarą tai būdavo mažas upokšnis, kurį lengva perbristi, o ligi rugpjūčio mėnesio jis visai išdžiūdavo, bet dabar, patvinęs, jis buvo apie šešius sieksnius platumo. Ant kranto buvo matyti naujos provėžos, vadinasi, čia važiuojama.

— Į priekį! — šaukė piktai Simonas, smarkiai tampydamas vadžias ir kilnodamas alkūnes, kaip paukštis sparnus.— Į priekį!

Arklys žengė iki pilvo vandeny, stabtelėjo ir vėl žengė, įtempdamas paskutines jėgas. Marija Vasiljevna pajuto, jog šaltas vanduo apėmė jos kojas.

— Nuo! — rėkė ji atsistojusi.

— Nuo!

Išvažiavo ant kranto.

— Dieve, iš ano, sumurmėjo Simonas, taisydamas pakinktus, — tikra kankynė su tuo valsčiumi....

Kaliošai ir batai buvo prisisėmę vandens, suknelės padalkos, apsiausto skvernai, viena rankovė buvo sušlapę ir nuo jų varvėjo vanduo; cukrus ir miltai pasirodė taip pat sušlapę, ir dėl to ji labiausiai nusiminusi. Ji tik laužė rankas ir kalbėjo:

— Ak, Simonai, Simonai!... Koks tu, iš tikrųjų....

Per geležinkelio pravažiavimą buvo nuleistas buomas: nuo stoties ėjo greitasis traukinys. Marija Vasiljevna, visa drebėdama iš šalčio, stovėjo ir laukė, kol pravažiuos traukinys.

Iš tolo jau buvo matyti Viazovo — ir mokykla žaliu stogu, ir bažnyčia vakaro saulės apšviestais kryžiais; stoties languose taip pat atsispindėjo saulė ir iš garvežio rūko rūžavi dūmai... Ir jai atrodė, kad viskas aplink drebėjo iš šalčio.

Štai jis — traukinys; saulės apšviesti langai raudoni, kaip bažnyčios kryžiai, net akį veria. Vieno pirmosios klasės vagono tarpduryje stovėjo ponia. Marija Vasiljevna žvilgterėjo į ją: motina! Koks panašumas! Motina turėjo tokius pat pulkius plaukus, tokią pat kaktą ir taip lenkė galvą. Ir ji pirmą kartą po trylikos metų taip vaizdžiai įsivaizdavo motiną,

(Nukelta į 4 psl.)

KŪRYBOS PRIEDAS

Religinės terminologijos painiavos

L. DAMBRIŪNAS

Prieš karą Lietuvoje prof. Stasys Šalkauskis buvo apdorojęs filosofijos terminologiją. Medikai, technikai, teisininkai rinko medžiagą savo srities terminų reikalui, tačiau nebuvo girdėti, kad kas nors panašų darbą būtų dirbęs teologinės ar apskritai bažnytinės terminologijos srity. O ši sritis nemažiau svarbi už kitas, nes bažnytinius terminus turi vartoti ne tik mokyti specialistai, bet ir paprasti žmonės, dalyvaudami bažnytinėse apeigose bei pamaldose.

Kiek bažnytinė terminologija yra svarbi kasdieninei gyvenimo praktikai, rodo neseniai iš spaudos išėjusi **Stasio Ylos knygelė "Liturginės terminologijos klausimu."**

Knygelė labai akivaizdžiai parodo, kad lietuvių religinė terminologija yra dar labai padrika, nesutvarkyta. Pvz. vietoj lot. **virgo,** angl. **virgin** vartojami net keturi lietuviški terminai: **mergaitė, mergelė, pana** ir **panelė.** Kiti terminai arba lotyniškų sakinių vertimai yra labai nevienodi. Vieni rašo vienaip, kiti kitaip. Kartais seni terminai keičiami naujais, paskui vėl grįžtama prie senųjų ir t.t.

Stasio Ylos knygelė pasirodė kaip atsakymas kritikui, kritikavusiam (Lux Christi, 1953 m. Nr. 4) neseniai jo išleistą maldaknygę "Sveika Marija." Kritika nevykus, nes paviršutiniška ir priekabinga. Kritikas bara maldaknygės autorių daugiausia už kalbines naujoves, nepasitikrinęs, kad daugelis jų nėra jokios naujovės, o jau seniai kitų autorių vartoti dalykai ar net paties arkivyskupo J. Skvirecko vartojamos šv. Rašto vertime. Kritikos priešingybė yra atsakymas kritikui. Užuot kalbėjęs bendrais ir nepagrįstais sakiniais, maldaknygės autorius parašė ištisą studijėlę liturginės terminijos klausimu. Tai jau nebe polemika, bet mokslo darbas. Kai kurių terminų vartojimą autorius apžvelgė nuo pat pirmosios lietuviškos knygos pasirodymo, nuo Martyno Mažvydo laikų. Šita terminų vartosenos istorinė apžvalga yra gal pati svarbioji šio darbo dalis.

Reikia tiesiog stebėtis, kaip autorius galėjo taip greit ir tiek daug surasti šaltinių ir tiek surinkti medžiagos čia Amerikoje. Tai yra pavyzdys, kaip reikia tos rūšies darbą dirbti.

Ruošdamas savo mažąjį maldyną, autorius dirbo irgi labai rūpestingai ir atsidėjęs— net septynerius metus. Tarėsi su įvairiais teologais ir naudojosi žinomo kalbininko pagelba. Tai yra kelias, kuris dabartinėmis aplinkybėmis yra privalomas kiekvienam autoriui, tos rūšies darbą dirbančiam. Suprantama, kad maldyno autorius turėjo pats apsispręsti, kurį iš kelių pasiūlymų pasirinkti. Kitos išeities nebuvo. Kiek tai liečia kalbinę bei estetinę maldyno pusę, autorius stengėsi eiti su gyvenimu, t. y. žiūrėjo, kad kalba būtų ne tik taisyklinga, atitiktų šių dienų reikalavimus, bet kad ji būtų ir graži. Taip elgėsi visi rūpestingesni lietuviškų maldaknygių ruošėjai, kaip prel. Dambrauskas, kan. Sabaliauskas, prel. Bartkus ir kiti. Visi jie arba patys taisė, tobulino kalbą, arba kvietėsi kalbininkus. Tobulesnę maldaknygę galima būtų paruošti tik turint galutinai sutvarkytą religinę terminiją. Jai gi sutvarkyti nepakanka vieno teologo ir vieno kalbininko. Tokį darbą dirba paprastai specialistų ir kalbininkų komisija. Deja, mes jos, rodos, nesame turėję ir turbūt negreit dar turėsime.

Be abejo, ir St. Ylos maldynui bei jo apologijai "Liturginės terminijos klausimu" galima kai kas prikišti ar su kuo nesutikti. Bet dėl tų "trūkumų" kaltas ne vien autorius, o ir tie patarėjai ar šaltiniai, kuriais jis naudojos. Pavyzdžiui "Liturginės terminijos klausimu" autorius, matyt kalbininku patikėjęs, teigia, kad posakis **ant žemės** (...kaip danguje, taip ir **ant žemės)** yra polonizmas. Ne visi kalbininkai su tuo sutiks. Aš negalėčiau įrodyti, kad tai polonizmas. **Ant žemės** man yra toks pat "polonizmas" kaip ir **ant stalo.** Tai kas kad Mažvydas ir kiti senesni autoriai rašė "kaip danguje, taip ir **žemėje."** Žmonių kalboje yra ir tokių posakių: kiaulė tvarte dvokia, **stale** kvepia; bernelis **žirge** sėdėjo; pakabink kepurę **vagy.** Šiandien visur čia dažniausiai vartojame **ant** su kilmininku. Ir tai nėra polonizmai, bet natūralus kalbos polinkis senų linksnių vietoje vartoti atitinkamus linksnius su prielinksniais. Dėl to tiek **žemėje,** tiek ir **ant žemės** yra savi ir taisyklingi posakiai, tik pirmas yra senesnis, o antras naujesnis. Mat naujovės, pasirodo, kovojama su senove ne tik šiaip gyvenime, bet ir kalboje.

Sutinku su autorimu, kad geriau sakyti **Tėve, dangaus Dieve,** negu **Tėve, iš dangaus Dieve.** Bet abu šie vertimai nėra tikslūs, jie ne visai atitinka originalą **Pater de coelis Deus.** Pažyminys **dangaus** ar iš **dangaus** turi priklausyti nę pažymimajam žodžiui **Dieve,** bet **Tėve.** Plg. angl. **God, the father of heaven.** Todėl lietuviškai galėtume sakyti: **Tėve dangiškasis, Dieve** arba **Dangaus Tėve, Dieve.**

Tokių smulkmenų gal galima būtų pastebėti ir dar keletą. Bet tai, kaip minėjau, yra greičiau autoriaus patarėjų ar kitų šaltinių įtaigojimo pasekmė. Šiaip jau Stasio Ylos pastangas bažnytinę kalbą gražinti, terminus ar vertimus tikslinti bei tobulinti reikia tik sveikinti. Vėlesni religinės terminijos tobulintojai be St. Ylos darbelio apie liturginę terminiją apseiti negalės.

Spaudos atgavimo 50 metų sukakties proga Chicagoje numatoma surengti spaudos, knygos ir dailės meno parodą, literatūros bei muzikos vakarą ir atitinkamą minėjimą jaunimui.

Lietuviškos Knygos Klubas Chicagoje artimiausioje ateityje ruošiasi išleisti: Pauliaus Jurkaus — "Pavasaris prie Varduvos" ir Nelės Mazalaitės — "Saulės taką" — romaną.

Grįžtant

(Atkelta iš 3 psl.)

tėvą, brolį, jų butą Maskvoje, akvariumą su žuvytėmis, viską ligi smulkmenų. Staiga išgirdo fortepiono garsus, tėvo balsą ir pasijuto tokia pat, kaip tada, jauna, graži, išsipuošusi, šviesiame, šiltame kambaryje, artimųjų tarpe. Ją užplūdo didžios laimės ir džiaugsmo jausmas. Ji susiėmė delnais smilkinius ir sušuko švelniai, maldingai;

— Mama!

Ir pravirko pati nežinodama ko. Kaip tik tuo laiku pro šalį važiavo Chanovas savo ketverta arklių. Pamačiusi jį, įsivaizduodama savo laimę, kurios niekuomet nebuvo, šypsodamos linkčiojo jam galva, kaip artima ir lygi, ir rodėsi jai, kad danguj, languose ir medžiuose spindi jos laimė, jos džiaugsmas. Taip, niekada nemirė jos tėvai, niekada ji nebuvo mokytoja, tai buvo tik ilgas, sunkus ir keistas sapnas, o dabar ji nubudo....

— Sėskis, Vasiljevna!

Ir vėl viskas išnyko. Pamažu kėlėsi buomas. Visa drebėdama ir sustingusi iš šalčio, ji sėdosi į ratus.

Pirma pravažiavo ketvertas, o iš paskos Simonas. Sargas, jiems pravažiuojant, nusiėmė kepurę.

— [illegible] Parva[illegible]

LEONARDAS ŽITKEVIČIUS

BRAZDŽIONIO MALDA JUNGTINIŲ TAUTŲ MEDŽIUI

Bernardas Brazdžionis į poezijos viršūnes iškilo pačioje savo jaunystėje. Tas viršūnes [illegible] ir šiandien, [illegible] vidujinio lyra, kurią jis gražiai apdainavo dar būdamas Lietuvoje.

O lyra, lyra nuostabi,
Kai tu pabudusi drebi
Visom sidabro savo stygom,—
Ir mes suskaldome grabus,
Ir mes, ir mes vėl imam bust,
Kurie šaltam kape užmigom!

Ir štai poeto lyra vėl nuostabiai suskambėjo Rašytojų Draugijos premijuotoj "Didžiojoj kryžkelėj". Idant pabustume, "kurie šaltam kape užmigom."

Dar mokydamasis Biržų gimnazijoj, Brazdžionis jau buvo pripažintas talentas. Tai įvyko baigiantis pirmajam Lietuvos nepriklausomybės dešimtmečiui. Tada pasirodė ir jo pirmosios dvi knygos. Pačioj pirmojoj, be Bernardo Brazdžionio, dalyvavo dar ir kitas gimnazistas — Kazys Aukštikalnis (vėliau nustojęs rašyti, nors ir buvo gabus).

Antrajame nepriklausomybės dešimtmetyje Brazdžionio poezija sužydėjo gražiausiais žiedais. Tie žiedai nevysta ir šiandien. Šalia jų prasiskleidė ir naujų žiedų, kuriuos randame minėtoj "Didžiojoj Kryžkelėj."

Apie Brazdžionį gālima kalbėti labai daug. Daug apie jį jau ir kalbėta. Tik vis dar permažai. Nes Brazdžionio poezija — plati ir vertinga. Ir niekas kitas iš lietuvių poetų nėra toks gausus savo knygomis.

Aš čia pasitenkinsiu tik trumpu "Didžiosios kryžkelės" paminėjimu, nors ir apie šią vieną knygą galima būtų rašyti labai daug.

"Didžioji kryžkelė" nepaprasta tuo, kad joje randame naują Brazdžionį (ir dalį senojo). Naujasis Brazdžionis — poetas kovotojas, satyrikas ir lyrikas. Kovotojas prieš melą, despotišką jėgą ir smurtą.

Tai nieko naujo, — galėtų kaikas pasakyti. Brazdžionis ir anksčiau kėlė balsą prieš melą ir smurtą. Tik prisiminkim jo "Veto" arba "Laisvės obeliską."

Taip. Bet ten Brazdžionis buvo ne tiek poetas, kiek oratorius. O čia jis tik poetas. Ir [illegible], kad lečia "aktualijas" ir "politiką." Tokios aktualijos tik praturtina šių dienų lietuvių poeziją.

Ne pro šalį būtų ir kitų tautų (ypač didžiųjų) poezijai pasukti į šitokių aktualijų kelią. [illegible] labai reikalingas tiesos žodis, kurio daugelis kūrėjų vengia tarti, turbūt laikydamiesi principo "menas menui." Sovietai šio principo nesilaiko ir, tenka pripažinti, teisingai daro (nors šiaip viskas pas juos melas).

Brazdžionis rašo ne vien tik menui. Jis rašo ir kovai, nes dabar kovos laikas.

[illegible] sarkastiškai taria "žydėkit." Ir tai labai prasminga.

Žydėkit, buvusių karo vadų
atsiminimų knygos,
Ir neškit bankan šilingus, kaip
[illegible] ašaras sūrias —
Gyvena jūsų mirčiai atiduotos
tautos, —
O atpildas ir jus suras,
Ir jus
Visus
Suras.

Iš kitų to paties skyriaus eilėraščių pirmoj vietoj paminėtini — "Skaičiai" (poetinė "aktualija") ir "Žolė" (klasinis eilėraštis).

Paryžiaus paletė vaizduoja autorių vaikštinėjantį po Paryžių. Brazdžionis Paryžiuje nepaklysta. Jis ir čia lieka tremtinys, kaip ir visur kitur. Tai gražiai įrodo "Kalėdų dovanos." Eilėraštis perdaug ištęstas (užtektų trijų paskutinių posmų), bet vienu posmu išsako visą tremtinio credo (paskutinė eilė mano pabraukta):

Tau Kalėdoms dovanų salonai
siūlo
Tartum pasakų princesei
batukus,
Išrašytus aukso ir sidabro
siūlais...
**Bet kaip eisi tu su jais
tremties takus?**

Kitas to skyriaus eilėraštis, "Paryžiaus gaidžiai", paprastai kalbant, tai poezija, kokios mums reikia. Ji gyvenimiška ir išsako žiaurią tiesą. Paskutinis posmas:

Trečią valandą švinta padangė
rytų,
O pasaulis dar miega, žaidžiant
žarai languos,
Tik didysis žudytojas žemės
tautų
Nemiegos, nemiegos, nemiegos!

Ekskursiją į UNO sudaro tik trys eilėraščiai, visi įdomūs, naujamadiški ir stiprūs. Čia jam velnias pakiša baisią mintį — paklausti, kur Raudonoji Jūra. Čia jis meldžiasi medžiui Jungtinių Tautų Meditacijų kambary ("Pasaulio dievas!"):

Kad būtum gyvas medis!...
Augantis ir ošiantis...
Kad būtum ąžuolas lietuviškų
laukų —
Aplink tave žydėtų žemės
rojaus pievos
Ir krykštų laisvėj tūkstančiai
vaikų...
O senas medžio kelme,
Nejaugi tu visos žmonijos
Dievas?!..

Ar ne keista? Kiti Jungtinėse Tautose medituoja, o Brazdžionis juokiasi. Bet jo juokas gilesnis ir prasmingesnis, negu anų meditacijos. Jo satyra maišosi su lyra, [illegible]

[illegible]

nasi eilutės į vainiką, vaizduojanti ir blogį, ir gėrį.

Perdaug regiu aš ašarų ir
kraujo,
Perdaug tikiu aš dieną
ateities.

Brazdžionis, jo paties žodžiais tariant, visą šį rinkinį pavadinęs "kryžkele" dėl to, kad tame žodyje norėjęs sukaupti visą šio laikotarpio netikrumą visose gyvenimo, mokslo ir meno srityse.

Bet po šio netikrumo išauš kitas laikotarpis. Apie jį Brazdžionis kalba šiais žodžiais ("Ant vakaro uolos"):

Ir kai paskutiniai žiburiai
užges,
Šauk pasaulio širdžiai pro
mirties bangas,
Šauk, kaip marių paukštis,
skrisdamas prieš vėją:
— Tai naktis nutola, tai aušra
artėja!...

Tai paskutinis šio rinkinio posmas. Jis mus stovinčius didžiojoj kryžkelėj ir nerandančius kelio, nuteikia viltingai.

Apie Brazdžionio eilėraščių formą šį sykį netenka kalbėti. Jis laisvai panaudoja ją tokią, kokios jam reikia. Dėl to vaikų literatūroj jis moka būti Vyte Nemunėliu, o humoristikoj pasiverčia Jonu Baika. Nepasakytumei, kad tas pats Brazdžionis.

(Bernardas Brazdžionis, DIDŽIOJI KRYŽKELĖ. Išleido Terra, 1953 m. 112 pusl.)

Bernardas Brazdžionis

ANT VAKARO UOLOS

**Žiburiai artėja . . . Žiburiai nutola.
Žiburiai į tirštą marių miglą puola.
Aš, vėlus keleivis, stoviu ant uolos
Ir klausausi amžių kalbančios tylos.**

**Ir klausau ošimo dūžtančių bangų,
Ir man daros baisiai liūdna ir baugu.
Ir man rodos, tartum okeanas kyla
Į tą žemės naktį, į tą juodą tylą.**

**Kai mirtis ateina į pasaulio širdį,
O širdis pro sapną žingsnių tų negirdi.
Ir dangus man šaukia iš juodos tylos:
— Tartum švyturys stovėki ant uolos!**

**Ir kai paskutiniai žiburiai užges,
Šauk pasaulio širdžiai pro mirties bangas,
Šauk, kaip marių paukštis, skrisdamas prieš vėją:
— Tai naktis nutola, tai aušra artėja!...**

(Iš premijuotos knygos "Didžioji Kryžkelė")

VIKTORO VIZGIRDOS SUKAKTIS

Sausio 14 d. savo artimųjų bičiulių tarpe 50 metų amžiaus sukaktį atšventė dail. Viktoras Vizgirda, gyvenantis Dorchester, Mass. Bostono Rašytojų Klubas savo nariui pagerbti kovo 6 d. Internacionalinio Instituto patalpose surengė iškilmingą susirinkimą ir vaišes. Posėdžių kambarys buvo papuoštas keleta dail. V. Vizgirdos būdingesnių tapybos darbų.

Literatūrinę programos dalį atliko **Daiva Nauragytė,** paskaitydama keletą savo eilėraščių. Tai graži lietuvių poezijos atžala, talentingai besireiškianti savo lyrika mūsų periodikoj. Bostone Liet. Rašytojų Klube Daivos Nauragytės pasirodymas buvo nuoširdžiai pasveikintas.

Apie dail. Vikt. Vizgirdą ir jo kūrybą kalbėjo Stasys Santvaras, supažindindamas su dailininko gyvenimu ir charakterizuodamas jo kūrybą. Atsakydamas į Santvaro kalbą, sukaktuvininkas iškėlė meno reikšmę gyvenimui.

Vikt. Vizgirda meno mokyklą baigė 1926 m. Kaune. Kaip valstybės stipendininkas 1927-28 m. studijavo tapybą André Lothe Akademijoje Paryžiuje. Drauge su kitais dailininkais 1932 m. suorganizavo dailininkų kolektyvą Ars, kuris įnešė daug naujovių į lietuvių [illegible]

[illegible] girda buvo Lietuvos Dailininkų Sąjungos pirmininkas. 1940-1944 buvo paskirtas Vilniaus Dailės Akademijos inspektorium, o vėliau direktorium. Akademijoje dėstė tapybą ir piešimą, 1946-1949 m. buvo tapybos studijos vedėjas Dailės ir Amatų Institute Freiburge im Br.

Nuo 1937 iki 1950 m. dalyvavo lietuvių dailės parodose Latvijoje, Estijoje, Vokietijoje, Olandijoje ir New Yorke. 1938 m. Lietuvių Dailininkų Sąjungos parodoje gavo premiją už "Vilakio Rūdos bažnyčios" peizažą. 1948 m. Hanau parodoje, Vokietijoje, buvo apdovanotas premija už kompoziciją "Iš darbo".

Dail. V. Vizgirdos kūrinių yra M. K. Čiurlionio galerijoje Kaune, Vilniaus Dailės muziejuje, Alkos muziejuje Telšiuose, Aušros muziejuje Šiauliuose, Rygos Dailės muziejuje ir privačiose kolekcijose M. A. Finstlerio Londone ir K. Kohlbergerio Vokietijoje.

Sukaktuvininkas yra dirbęs ir kaip teatro dailininkas. 1932 m. padarė dekoracijas Valst. Teatre statomai V. Alanto "Užtvankai", 1953 m. Bostone K. [illegible] "[illegible]", o [illegible] A. [illegible] [illegible]

Literatūrinė kronika

Stasius Būdavas baigia spaudai paruošti naują knygą iš lietuviškojo rašto persekiojimo gadynės. Joje vaizduojami knygnešiai Paprūsėje. Knyga pavadinta "Rūsti siena".

Kun. Vytautas Pikturna parašė knygą apie mišias. Knyga turi keturias dalis. Pirmoje dalyje nagrinėjama mišių tikslas ir reikšmė, I-ji—mišių laikas, vieta ir reikmenys, III-ji — mišių apeigų istorija ir mišių maldų bei apeigų prasmė, IV-ji — mišios ir mes. Knyga bus apie 200 puslapių.

Vlado Pūtvio Putvinskio, Šaulių Sąjungos kūrėjo, raštus jo 25 metų mirties sukakties proga rengiamasi išleisti antra laida.

"Aidai" šiemet skiria 500 dol. premiją už literatūrą. Jau sudarytas knygų sąrašas ir premija bus paskirta prieš Velykas. Premijos sprendimų komisiją sudaro: Leonardas Andriekus, Kazys Bradūnas, Juozas Brazaitis, Paulius Jurkus, Antanas Vaičiulaitis.

A. Maceinos veikalas "Saulės giesmė", premijuotas "Aidų" mokslo premija, kiek ilgiau dėl techninių kliūčių sutrukęs, jau atspausdintas ir atiduotas knygrišyklon. Knyga turi 454 puslapius. Viršelį piešė dail. T. Valius.

Dr. V. Dambrava perrinktas ir toliau pirmininkauti Tarptautinei Žurnalistų Sąjungai New Yorke.

GRAŽI MŪSŲ LIETUVA

Jos grožį nepaprastai ryškiai iškelia PULGIO ANDRIUŠIO plunksna premijuotame veikale

ANOJ PUSĖJ EŽERO

101 p. Kaina $1.50

Gaunama:

DARBININKAS

[illegible]

DR. V. VILKAITIS

Krikščionių demokratų sukaktis

Lietuvių krikščionių demokratų partija, vėliau pasivadinusi sąjunga, šiais metais švenčia savo didelį jubiliejų — 50 metų — nuo pirmosios programos formulavimo, kurią paruošė trys Petrapilio Akademijos profesoriai: vyskupas Pranciškus Būčys, Jonas Mačiulis-Maironis ir Adomas Dambrauskas-Jakštas.

Toje programoje pabrėžiama: "Mūsų susivienijime visi esame lietuviai, visi esame krikščionys ir visi demokratai." Taigi lietuvybė, krikščionybė ir demokratija, jau pačioje pradžioje, sudarė LKD kertinius pamatus ant kurių buvo statoma visa šio plačiai išsikerojusio judėjimo veikla.

Krikščionys demokratai veiklai pasireiškė Vilniaus Didžiajame Seime, jo metu padarė platesnį susirinkimą, o po jo tas veikimas plačiai nuaidėjo po visą Lietuvą ir rado gyvo pritarimo. Ypač entuziastingai į šią veiklą įsijungė kun. J. Tumas - Vaižgantas, kuris sukūręs Vadaktų kuopą išsidirbo ir savo programą ir nežiūrėdamas visų kliūčių ėmėsi darbo.

Krikščioniškąją demokratiją organizavo, išvystė, rėmė ir vykdė žymūs Lietuvos laisvės kovotojai kultūrininkai ir inteliktualai. Iš visuomenininkų pažymėtini: kun. M. Krupavičius, Vyt. Endziulaitis, Aleksandras Stulginskis, Antanas Tumėnas, dr. Leonas Bistras, Zigmas Starkus ir kt.; iš kultūrininkų ir intelektualų: arkivyskupas Jurgis Matulaitis, vyskupai — Justinas Staugaitis, Kazys Paltarokas ir Mečislovas Reinys, prel. Kazimieras Šaulys, prof. Pranas Dovydaitis, prof. Vladas Jurgutis, prof. Stasys Šalkauskis, Simonas Šultė, prof. Kazys Pakštas ir ilga eilė kitų, kurie tuo ar kitu būdu prisidėjo prie lietuviškos krikščioniškosios demokratijos puoselėjimo ir iškilimo. Į tą šauksmą ir darbą atsiliepė katalikiškos Lietuvos plačioji visuomenė ir iš jos visų sluoksnių iškilo žymūs krikščioniškosios demokratijos darbuotojai. Pavyzdžiui, pirmojo Didžiojo karo metu tremtyje, Rusijoje, LKD buvo veikliausia ir efektingiausia lietuvių katalikų organizacija, kuri be tiesioginio politinio ir Lietuvos laisvinimo darbo, išvarė plačią kultūrinės ir karitatyvinės veiklos vagą.

Petrapilio seime, valstybės konferencijose Vilniuje (1917) ir Kaune (1919), Steigiamajame Seime ir kituose Lietuvos seimuose krikščionys demokratai kartu su iš jų išsiskleidžiusiais sparnais — Ūkininkų Sąjunga ir Darbo Federacija — vaidino labai svarbų vaidmenį. Iš aštuonerių metų Lietuvos demokratinio gyvenimo, šešerius metus krikščionių demokratų blokas valdė Lietuvos valstybės vairą ir pravedė pažangią ir demokratišką Lietuvos valstybės konstituciją, radikalią žemės reformą ir eilę kitų Lietuvos kultūrinį, ekonominį ir socialinį gyvenimą tvarkančių įstatymų.

Lietuva sutvarkėjo ne tik savo kaimynų akyse, bet jos garsas plačiai skildo per platųjį pasaulį ir dar dabar daugelio gražiai prisimenamas. Atstatymo ir kūrybos darbe krikščionys demokratai atidavė Lietuvai didžiausią duoklę.

1926 m. perversmu Lietuvos demokratiškas valdymasis buvo sustabdytas ir, gaila, nebe atgaivintas. Tačiau Lietuvai didžiausias smūgis buvo tas, kada raudonasis bolševikinis budelis nutraukė jos laisvą gyvenimą ir atnešė Lietuvai klaikią sutemų ir kančių naktį, iš kurios ir dabar negali išsivaduoti.

Lietuviai krikščionys demokratai nuo pat okupacijos pradžios gyvai įsijungė į griežtą ir neatlaidžią kovą prieš Lietuvos okupantus ir iki šiol, nebodami jokių aukų, veiksmingai reiškiasi Lietuvos politinės kovos baruose, tiek kitoje lietuviškoje veikloje, tiek tarptautiniuose sąjūdžiuose. Jau per eilę metų Vliko pirmininko darbų našta yra sukrauname ant lietuvių krikščionių demokratų didžiausio vėliavininko prel. M. Krupavičiaus pečių, o ir eilės kitų aktyviai yra įsijungę į visokeriopą veiklą.

Krikščionys demokratai veikliai dalyvauja Vidurio Europos Krikščionių Demokratų Sąjungos darbuose, Krikščionių Demokratų Internacionale (NEI) ir kitose tarptautinės veiklos organizacijose.

Atžymėti šiam reikšmingam penkiadešimtmečiui, taip pat šimtmečiui krikščioniškų demokratiškų idėjų Lietuvoje pasireiškimo ir kitų savo istorijos įvykių ir pasiryžimui tolesnei veiklai sustiprinti — lietuviai krikščionys demokratai gegužės 29-30 dienomis New Yorke, Carnegie Endowment International Center patalpose (46th Street and United Nations Plaza) šaukia jubiliejinę konferenciją. Į tą konferenciją kviečiami visi vienminčiai ir daug lietuvių ir svetimšalių draugų ir svečių. Sukakčiai paminėti yra leidžiamas platus "Tėvynės Sargo" numeris, kuriame bus plačiai apžvelgta nueitas kelias.

MRS L. SZEWACZYK iš Philadelphijos susilaukė trečios poros dvynukų per 9 metus. Ji turi dar 5 vaikus. Dvynukus laiko gailestingosios seserys.

Vyskupų laiškas

Atkelta iš 3 psl.

jos dangiškos pagalbos, turi būti ypatingai karštos ir gausios, jungiant prie jų, kaip ragina šv. Tėvas, ir atgailos darbus. Jie padeda mums labiau suartėti su Dievu ir pelnyti Jo malonę.

Perduodami šv. Tėvo žodžius ir paraginimus, Mes, Brangiausieji, esame pilni vilčių, kad jūs gera širdimi atsiliepsite į šį Šv. Tėvo kvietimą švęsti Marijos metus su galimai didesniu dvasios pakilimu ir didžia dvasine nauda. Būkime tikri, kad tokioje nuotaikoje švenčiant Marijos metus mūsų Dangiškoji Motina neatsakys savo pagalbą kiekvienam mūsų bei visai mūsų tautai ir žiauraus priešo kankinamai mūsų tėvynei. Marija niekuomet neapleidžia ištikimų savo vaikų. Kaip šv. Bernardas sako, per amžius nėra girdėta, kad kas būtų ieškojęs jos globos, meldęs jos pagalbos ir šaukęsis užtarimo, ir būtų buvęs neišklausytas. Ypač šiais jos garbei pašvęstaisiais metais Marija bus atidi mūsų maldoms. Davusi pasauliui taikos Kunigaikštį, ji padės įsigyventi pasaulyje ir teisingai taikai, kurios mes visi taip trokštame ir laukiame. Teduoda Dievas, kad greičiau tai įvyktų.

Ir Visagalio Dievo palaiminimas Tėvo ir Sūnaus ir Šventosios Dvasios, tenužengia ant jūsų ir pasilieka visuomet. Amen.

† **Juozapas J. Skvireckas**
Kauno Arkivyskupas
Metropolitas

† **Vincentas Padolskis**
Vilkaviškio Vyskupas
Koadjutorius

† **Vincas Brizgys**
Kauno Arkivyskuop
Augziliaras

ZAMS in Tirol - Austria
1954 m. vasario 11 d.

Jau galima gauti
J. Ambrazevičiaus,
A. Skrupskelienės,
A. Vaičiulaičio
NAUJIEJI SKAITYMAI
Ketvirtoji pataisyta laida, 224 p., kaina 2,50 dol.
Užsakymai siunčiami:
"DARBININKAS"
680 Bushwick Ave.
Brooklyn 21, N. Y.

NEW HAVEN, CONN.

Sidabrinis jubiliejus

Augustas ir Elena Ramanauskai vasario 14 šventė vedybinio gyvenimo 25 m. sukaktį. Tą dieną susirinkę giminės ir artimieji palinkėjo sukaktuvininkams ilgo ir laimingo gyvenimo bei malonioje nutaikoje pasidalino praeito gyvenimo prisiminimais.

Ramanauskai, vos tik atvykę iš Vokietijos, darniai prigijo ir įsijungė į vietos lietuvių visuomeninį gyvenimą. Ramanauskas pasižymi vaidybos gabumais ir be jo neapseina minėjimuose ir parengimuose. Ponia sugeba gerai grimuoti artistus ir iš jos rankų išėję scenoje net saviškių yra neatpažįstami. Ramanauskai augina dvi dukras — Nijolę ir Dalę, kurios gieda šv. Kazimiero parapijos chore.

Jų jubiliejaus proga visi lietuviai nuoširdžiai sveikina ir linki sulaukti ir auksinio jubiliejaus.

Tolimas svečias

Juditą Kazlauskienę aplankė jos pusbrolis J. Klimavičius iš tolimo Kanados miesto Vancouverio. Klimavičius įsikūrė Kanadoje prieš 7 metus. Sunkiai dirbdamas ir su visa šeima tapydamas, jau įstengė nusipirkti gražų ūkį. Svetys, paviešėjęs apie tris savaites bei aplankęs ir kitas rytinės Amerikos vietas, pilnas malonių įspūdžių išvyko namo. M.

MIAMI, FLA.

Neseniai Miami lietuviai užbaigė įrengti klubo patalpas, nes žiemos metu suvažiuoja atostogauti lietuviai ir iš kitų miestų ir atsilankydami kluban duoda uždirbti ir mums. Iš gauto pelno apmokėtos išlaidos ir 1000 dol. numušta skolos. Klubui pirmininkauja 7 metai Antanas Noris, padedamas J. Ratkaus, Naujokaičio, Kaulakio bei kitų. Norintieji atostogauti mūsų mieste, gali kreiptis klubo vadovybėn adresu: Lithuanian American Citizen Club, 3655 N. W. 34 St., Miami, Fla. Vadovybė suteiks reikalingą informaciją ir padės [illegible]

NASHUA, N. H.

Šiemet Lietuvos Nepriklausomybės minėjimas įvyko vasario 28 d., nors truputį pavėluotai, bet labai nuotaikingai. Iškilmės prasidėjo pamaldomis šv. Kazimiero parapijos bažnyčioje. Pamaldų metu šiai progai pritaikytą gražų pamokslą pasakė kun. A. Vainauskas.

Po piet miesto gimnazijos salėje buvo paskaita ir meninė dalis. Paskaitą skaitė A. Tumas, tai dienai specialiai atvykęs iš Norwood, Mass.

Meninėje dalyje dainavo solistės S. Daugelienė ir O. Olshiewsky, o O. Ivaškienės vedama tautinių šokių grupė iš Bostono, visus žavėjo pašokdama tautiškus šokius.

Minėjimo metu buvo surinkta aukų 185 dol. 92 cent. Gautas iš minėjimo pelnas pasiųstas Altui ir Balfui pusiau.

Minėjimo metu buvo priimtos rezoliucijos ir pasiųstos atatinkamiems JAV valdžios organams. Rezoliucijas paruošė ir išsiuntinėjo adv. Leonardas G. Velishka.

Minėjimą suruošė vietinis Balfo skyrius, maloniai talkininkaujant gerbiamam parapijos klebonui kun. J. Bucevičiui. P. S.

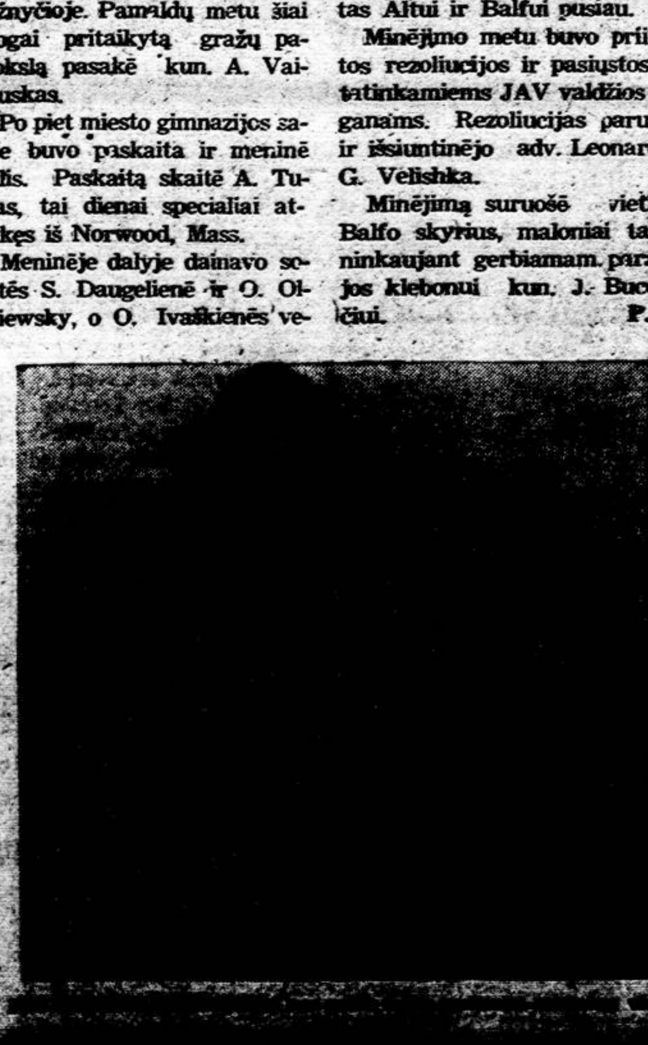

VIENAS PAŽĮSTAMAS PASIŪLĖ BANDYTI FABRIKE

A. SKERPIEJIŠKIS

Štai iš Vokietijos atsidūriau Brooklyne. Malonūs artimieji patarė pailsėti jų pastogėje, bet, nenorėdamas išnaudoti jų lietuviško gerumo, pradėjau ieškoti darbo. Vienas pažįstamas pasiūlė bandyti fabrike, kur jis dirba. Girdi, ten jau įtilpo keturi lietuviai tremtiniai.

Į darbą priima lietuvė. Nors ji blogai kalba lietuviškai ir jos vyras ne lietuvis, bet širdis dar lietuviška ir lietuviams padeda. Ji atsiprašė, kad dieninė pakaita esanti perpildyta, kad ir naktinėje pakaitoje nėra akordinio darbo. Ji mane priėmė.

4 valandą turėjau eiti pas fabriko gydytoją patikrinti sveikatos. Gydytojas buvo senas žydas emigrantas, dar kalbėjo vokiškai. Jis tik patikrino, ar neturiu kirkšnų trūkio, ir viskas. Širdies ir plaučių nė nežiūrėjo. Vistiek greičiausiai mirsiąs nuo širdies priepuolio, tai kam žiūrėti, už tai jis neatsako. O trūkis kas kita — darbininkas gali apkaltinti fabriką, kad trūkęs bedirbdamas.

Tos pačios dienos 11 valandą turėjau ateiti į darbą.

Pirmoji naktis

Mūsų pakaitos prievaizda (foremanas) norėjo mane apklausinėti, kokį darbą aš moku. Aš blogai kalbėjau angliškai. Jis pasikvietė kito skyriaus darbininką, mokantį vokiškai. Vertėjas kelis kartus klausinėjo, ar aš nesu buvęs vokiečių belaisvis. Tada pradėjo kamantinėti, ką dirbęs Lietuvoje, Vokietijoje, iš tolo uostinėdamas, ar nesu buvęs fašistas. Vėtytas ir mėtytas dypukas į tokius klausimus moku atsakyti.

Nieko neišpešęs vertėjus mane perspėjo, kad aš turiu pranešti prievaizdai visa, ką pastebėsiu fabrike negero, kitaip mane atleis iš darbo. Šis vertėjo perspėjimas man priminė bolševikų ir jų NKV.

Tada prie manęs priėjo senyvas darbininkas su pieštuku už ausies ir pradėjo aiškinti, ką aš turėsiu daryti. Darbas buvo prasčiausias; jį lengvai galėjai suprasti, pasižiūrėjęs į kaimyną, bet jis man aiškino ir aiškino iki įkyrumo. Keletą dienų jis prieidavo pasižiūrėti, ar nedarau klaidų. O šios klaidos ateina tik tada, kai nebeišskiri kėdės nuo stalo, kada paryčiais užeina miegas.

Nusikeikiama draugiškai

Darbo metu darbininkai mažai tesikalba. Tai nepageidaujama, be to, mašinos pakankamai visus kurtina. Jei pasitaiko du "grinoriai" greta, tuoj juos išskiria, kad nesikalbėtų. Kas kitą seniesiems darbininkam; jų bosai nemato.

Esant dideliam triukšmui, vartojamas tik "ei." Jis išreiškia, ką tik nori — vardą, teigimą, neigimą. Taip ir šūkauja visi — "ei, ei"!

Šalia jo vietinis amerikonas mėgsta ir nusikeikti. Kas antras žodis — keiksmas. O juo kartais išreiškiamos gana sudėtingos mintys. Lietuvoje dažniausiai keikdavos kas supykęs, susinervinęs; čia dažniausiai nusikeikiama be pykčio, draugiškai, paprastai. Su nuovargiu didėja ir keikimas. Savaitės gale jis stipriai sutirštėja.

Kai peilį išsitraukia

Darbininkų santykiai gana draugiški. Iškilę nesusipratimai tuoj užgesinami pačių darbininkų arba prievaizdos. Jie greit ir užmirštami. Pvz., mūsų senas darbininkas užgavo juoduką. Pastarasis, kaip ir pridera saulės kraštų žmogui, išsitraukė peilį ir norėjo smogti. Žinoma, tuoj įsikišo kiti ir nesusipratimą likvidavo. Juodukas greit užsidega ir greit atvėsta. Priešai, padavę vienas kitam rankas, vėl taikiai kalba. Mūsų prievaizda žinojo, kad neverta juodukų erzinti,— jie duria peiliu giliai. Jų moterys taip pat karštakošės, bet piauna paviršutiniai ir daro ilgus įrėžimus. Todėl prievaizda kartais net pataikaudavo jiems.

Darbininkai ypač jautrūs pinigam. Senieji visiems pataria, kaip išaiškinti fabriko buhalterijos padarytą klaidą.

Grinoriams kliūva

O jei atsitinka suklysti darbe, tai senieji tuoj kaltę primeta grinoriams. Kartais net akiplėšiškai jie skundžia grinorėlius, ir prievaizda labiau tiki senų darbininku. Jie moka ir sukombinuoti ir sunkesnį darbą grinoriui nustumti. Prievaizda tai toleruoja.

Tautų mišinys

Čia dirba įvairiausių tautų žmonės. Žymią dalį sudaro italai ir juodukai. Italas pats fabriko savininkas, todėl vadovaujamose vietose irgi italai. Viešoji kalba — angliškai, bet tarp savęs pavienios tautybės kalbasi savo kalba, o tokių maža —tik italai ir lietuviai.

Čia gimę vokiečiai tik keletą žodžių temoka vokiškai. Lenkai dar kalbasi lenkiškai, net ir čia gimę. Ir jų kalba švari, be amerikonizmų.

Šias visas tautas suveda po vienu stogu — doleris. (b. d.)

KNYGOS IR ŽURNALAI

Leonardas Žitkevičius — SAULUTĖ DEBESĖLIUOS. Viršelis ir iliustracijos dail. Jono Pilipausko. Išleido Lietuviškos Knygos Klubas 1953 m., 63 psl., iliustracijos dviejų spalvų. Knyga laimėjo praėjusių metų jaunimo literatūros premiją. Kaina 1,50 dol.

A. Tyruolis — LAUKŲ LIEPSNOS, sonetai. Iliustravo dail. P. Osmolskis, išleido Venta 1953 m. Vokietijoje, 44 psl.

LIETUVA — Politikos žurnalas, sausio-kovo mėn., Nr. 5. Turinyje: Dulleso parodymai Baltijos Valstybių byloje; Dr. D. Krivickas — [illegible] Lietuvos - Amerikos [illegible]; J. [illegible] — Lietuvos Sovietų [illegible] P. [illegible] renumas; P. Mažeika — Pajūris ir uostai; M. Gureckas ir A. Vasiliauskas — Lietuvos medžio pramonė; J. Audėnas — Vietos savivaldybė. Apžvalgoje: S. Raštikis — Derybos Maskvoje; V. Rastenis — Sovietai apgrobia Lietuvą; J. Audėnas — Kolchozų netesėjimas; J. Tyris — Lietuviai svetur; V. Sidzikauskas — Tarptautinė padėtis. Leidžia Lietuvos Laisvės Komitetas; redaguoja: J. Audėnas, Dr. Br. Nemickas, V. Vaitiekūnas.

Giovanni Guareschi — DON KAMILIAUS MAŽASIS PASAULIS. Sulietuvino A. Sabaliauskas. Atspausdinta Venecueloje. Išleido "Tėvų kalbos" 1953 m. [illegible] psl. Kaina 3,50

IŠ VISUR

• **Naujas prelatas.** Bostono arkivyskupas Richard J. Cushing, pakeldamas savo diecezijos 16 kunigų į prelatus, jų tarpe pagerbė ir Brocktono šv. Kazimiero lietuvių parapijos kleboną kun. Pranciškų Strakauską, kuriam suteiktas Right Reverend titulas. Naujasis prelatas pernai yra užbaigęs statyti naują šv. Kazimiero bažnyčią.

• **Regina Ranchaitė** šį pavasarį baigia Mundelein kolegiją Chicagoje ekonominių mokslų bakalauro laipsniu. Šiuo metu aktyviai reiškiasi studentų organizacijose ir yra Liet. Stud. Sąjungos Centro Valdybos sekretorė.

• **A. Šabaniausko įdainuotos plokštelės:** Veltui prašysi, Paskutinis sekmadienis, Nutilk širdie; Ruduo, Spaudos baliaus valsas ir kt., o taip pat Čiurlionio ansamblio, Čikagos vyrų choro dainų albumai ir daugelis kitų lietuviškų plokštelių gaunama Gabijos knygyne, 335 Union Ave., Brooklyn 11, N. Y. Plokštelių sąrašai siunčiami nemokamai.

• **Anglijoje** LB krašto valdyba sukvietė platesnį draugijų atstovų pasitarimą. Tarybos pirmininku perrinktas kun. J. Gutauskas, sekr. J. Vilčinskas. Naują krašto valdybą sudaro pirm. M. Bajorinas, sekr. V. Strimas ir ižd. V. Šalčiūnas.

• **Australijoje** 3 lietuviai baigė universitetą — tai dr. J. Mikužis, po trijų metų dar kartą baigęs Adelaidės un-te mediciną, D. Bortkevičiūtė-Žilinskienė, baigusi medicininę sociologiją Melborune, ir Sidney'o un-te baigęs humanitarinius mokslus Vyt. Daniela, kuris šiuo metu dirba Sidnio valst. bibliotekoje.

• **T. Balčaitienė,** Kenosha, Wis., Balfo skyriaus sekretorė, Balfui atsiuntė 550 svarų drabužių ir 150 dol. pinigais. Ji yra uoli Balfo darbuotoja, daugiau kaip 10 metų rūpinasi šelpimu.

• **Skautų dvasios vadovai.** Skautų pirmija praneša, kad visuose kraštuose, kur veikia skautai, yra paskirti dvasios vadai: Anglijoj — kun. A. Kazlauskas, Argentinoje — kun. K. Černiauskas, Australijoje — kun. Pr. Vaseris, Brazilijoje — kun. P. Ragažinskas, JAV — kun. J. Vaišnys, Kanadoje — kun. A. Perkumas, Vokietijoje — kun. V. Šarka.

• **Clevelando skautai** vasario 16 proga pasiuntė Vokietijos skautams 50 dol.

Lietuvoje, Aukštoje Panemunėje, mirė dr. Petras Reklaitis, brolis kun. dr. K. Reklaičio, MIC, kuris dabar gyvena Romoje.

Zenonas Ivinskis kovo gale išvyksta į Vokietiją, kur skaitys paskaitą Baltų Institute ir tyrinės Karaliaučiaus archyvus Goettingene, baigdamas surinkti medžiagą savo studijai apie Merkelį Giedraitį.

MELSKIS SU BAŽNYČIA
Visų sekmadienių ir didesniųjų švenčių mišių maldas lietuviškai ir kitų daug maldų bei giesmių rasi maldaknygėje
Būk mums malonus
Parengė
PREL. P. BARTKUS
413 psl. Kaina $3,00
Užsakymus siųsti
DARBININKAS
680 Bushwick Ave.
Brooklyn 21, N.Y.

ROBERT LeBLANC, Brooklyno policininkas, buvo bandito užpultas. Jam daroma kraujo transfuzija.

BOSTONO BALFO SKYRIAUS PADĖKA

Balfo 17-to skyriaus valdyba reiškia gilią padėką mūsų mieliems menininkams: Dramos aktorei, p-nei Gustaitienei, sol. V. Barmienei, Vilniaus Operos solistui p. Stasiui Liepai ir komp. J. Kačinskui, už pildymą nemokamai turiningos mēninēs prograos, Balfo 17-to skyriaus buvusiam bankiete sausio 17 d. Lietuvių Piliečių Dr. auditorijoje.

Lietuvių parama ir mūsų padėka priklauso vietos lietuvių radijo valandėlėms: pp. Minkams, pp. Plutai, Butkui ir Ant. Kneižiui už jųjų nemokamą radijo skelbimą.

Dėkingumas už prisidėjimą savo aukomis ir darbo: Boris Beverage savininkui Juozui Arlauskui, Broadway Liquor Market ir pp. Leimonienei, Kaladienei, Kulbokienei, Lušienei, Dačinskienei, Manomaitienei, Baltienei, Galdikienei, Janulienei, Gerulienei, Piešynienei, Mockapetrienei, Norvaišienei, Karosienei, Mučinskienei, Ross, Koncaitienei, Ausiejienei, panelėms: Pernickiūtei, Piešinaitei, Nikolskytei, ir B. ir J. Venskams.

Šių talkininkų priešakyje buvo mūsų mielos ir nenuilstamos šeimininkės: pp. Tumavičienė, Stravinskienė, Balčiūnienė ir kt.

Prisisotinusiems labai gerai patarnavo prie baro mūsų nenuilstami visuomenininkai: V. Vaknuzas ir Stasys Jakutis.

Nuoširdi padėka priklauso vakarienės rengimo komisijai: J. Tumavičienei, Stravinskienei, Pranui Mučinskui, P. Ausiejui ir A. Andrulioniui už jųjų nepaprasttą darbštumą ir paslaugumą.

Giliai padėka priklauso So. Bostono Lietuvių Piliečių Draugijos gerb. valdybai ir direktoriams už suteikimą veltui vakarienei salės.

Vakarienė davė gryno pelno $521.02.

Taipgi didelis dėkingumas priklauso mūsų mielai visuomenei už skaitlingą atsilankymą ir visiems kas tik kuo prisidėjo prie parengimo.

Balfo 17-to skyriaus valdyba

VASARIO 16 AMSTERDAM, N. Y.

Vasario 16-ją amsterdamiečiai minėjo dviem atvejais.

Vasario 21 d. per vietos radijo siųstuvą lietuvišką valandėlę, muz. J. Olšausko vadovaujamą ,čia gimęs Valentinas Kerbelis angliškai kalbėjo apie Lietuvą ir jos kančias bolševikų vergijoje. Lietuviškai buvo suvaidintas patriotinis radijo vaizdelis.

Vasario 28 d. iš ryto bažnyčioje atlaikytos iškilmingos pamaldos, giedant šv. Kazimiero parapijos chorui ir solistei iš Chicagos O. Biežienei, kuri skambiu sultingu balsu žavėjo besimeldžiančius. Kun. Kęstutis Balčys pasakė gražų patriotinį pamokslą.

Po pietų A. L. klubo salė pilna prisirinko amsterdamiečių ir iš artimesnių liet. kolonijų. Minėjimą atidarė senas Amsterdamo veikėjas Mykolas Kerbelis. Invokaciją sukalbėjo kleb. kun. Juozas Raštutis, tardamas jautrų žodį apie Lietuvos kančias ir maldaudamas Dievo pagelbos Lietuvai.

Parapijos mokyklos mokiniai gražiai pašoko porą tautiškų šokių ir suvaidino vaizdelį "Kenčianti Lietuva."

Dr. Stp. Biežis iš Chicagos pasakė neilgą, bet patriotinę kalbą. Kai Dr. Biežis pasakė, kad tėvynę reikia vaduoti ne tik žodžias, bet ir doleriais ir kad jis norįs prisidėti prie amsterdamiečių aukų savo $25 čekiu ,tai dalyviai jo kalbą palydėjo garsiu plojimu. Tai negirdėta Amsterdame, pasakė pirmininkas M. Kerbelis, kad prelegentas, atvykęs net iš Chicagos, ne tik nieko neėmė už kelionę, bet ir pats paklojo stambią sumą.

To gražaus pavyzdžio paveikti dalyviai, per pertrauką Lietuvos laisvinimo reikalams suaukojo gražią sumą: pagal aukotojų sąrašus $531.60 ir įėjimo mokesčio $107.75. Iš viso $649.35.

Po pertraukos solistė O. Biežienė, akomponuojant kun. Kęst. Balčiui, padainavo keletą dainelių. Jos skambus gražus balsas patiko klausytojams ir kelis kartus solistę iškvietė pakartoti.

Minėjimo programą užbaigė parapijos bažn. choras, muz. J. Olšausko vadovaujamas. Jis gražiai padainavo keletą lietuviškų dainų.

Br. Kr.

Aukojo Vasario 16 proga New Yorke

Amerikos Lietuvių Tarybos suruoštame Vasario 16 d. minėjime New Yorke Lietuvos laisvinimo reikalams didesnėmis sumomis aukojo:

Prel. J. Balkūnas 100 dol., kun. N. Pakalnis ir V. Alksninis po $25, P. E. Vainauskai po 20 dol.

Po 10 dol. aukojo: dr. Paprockas, Narbutas, Strumskis, Tėvai Pranciškonai, P. Lapienė, J. V. Rajackas, Valaitis, Dr. P. Griagitis, prof. K. Pakštas, Dymša, Kasperas, Audėnienė, Norvilai, Dičmonas, dr. T. Trimakas, V. Sidzikauskas.

Po 5 dol.:

J. Diržys, Ryliškis, J. Valaitis, Vaičiulaitienė, kun. Žvirblys, Karečka, Z. K., Mačionis, Vl. Švipas, Trinfanavičius, Bulevičius, J. Starka, Šimutis, kun. Valiušaitis, Novickis, J. Garunkštis, Jankauskaitė, Šalkauskas, kun. Budreckas, Lazauskas, V. Abraitis, J. Ginkus, J. Paulavičius, E. Povilaitis, Gervickas, Laucienė, Jūras, Vaičiulienė, kun. Žvirblys, Žiurkevičius, Ščėsnarius, Danisevičiūtė, Svodienė, Uselis, Narė, S. Kalvelis, Ch. M. Kasper, Ivonis, M. Graužinytė, E. Vaišnoraitis, Kaunas, S. Baranauskas, E. Jurgelienė, Kaminskas, Birutis, P. Minkūnas, Abraitienė, Štp. Bredes, Jr., Brazauskas, V. Žukas, J. Jacyna, J. Girūnas, Tamašauskas, Vaišvilai, P. Labanauskas, Tercijonienė, Krivickai, Dumbrys, A. E. Stakniai, J. Ginkus, P. Janulevičius, Armonas, G. Gudelienė, E. Garla, J. Žilinskas, dr. Viliamas. (Pavardės parašytos taip, kaip jos rasta aukų lapuose). X.X. paaukojo 8 dol. Visų kitų aukos yra mažesnės, kaip 5 doleriai.

Viso aukų surinkta 1.124.25. Visiems aukojusiems New Yorko Lietuvių Taryba reiškia nuoširdų lietuvišką ačiū.

Iš lietuviško mūsų gyvenimo

CLEVELAND, OHIO

Čiurlionio ansamblis, vadovaujamas Alf. ir Onos Mikulskių, kovo 20 d. atliks programą per televiziją. Pasirodys su vyrų, moterų ir mišriu choru bei tautiniais šokiais. Be čiurlioniečių programoj dar dalyvaus pianistė B. Smetonienė - Nasvytytė su talentingai pianinu skambinančiu savo sūnum Antanu, solistės J. Krištolaitytė ir Ald. Stempužienė, smuikininkas Vyt. Kušleika, čiagimis sąmoningas lietuvis, Clevelando simfonijos orkestro narys. Koncerto foną sudarys pranešimas apie Lietuvą —jos praeitį, kultūrą ir dabartinę tragediją.

Čiurlionio ansamblis vasario 14 d. taip pat atliko programą Clevelando tautybių festivaly, pastatydamas "Jonines". Jis iš kitų buvo išskirtas ne tik tuo, kad buvo paliktas pačiai programos pabaigai, bet jam buvo pavesta sugiedoti ir Amerikos himną.

Lietuvių Bendruomenė, remdama kultūrines ir kt. lietuvių pastangas, pagal metinio ir kt. susirinkimų nutarimus nuo savo veiklos pradžios jau paskyrė: M. K. Čiurlionio muzikos plokštelei išleisti 700 dol., lietuvių dailiojo žodžio plokštelei, ypačiai reikalingai mūsų vargo lietuviškai mokyklai — 120 dol., lituanistinei vysk. Valančiaus mokyklai 75 dol., Čiurlionio ansambliui 75 dol., Vasario 16 gimnazijos namams Vokietijoje 50 dol., Lituanistikos Institutui Chicagoje 25 dol., Tautos Fondui per Altą 180 dol., ir kt. Ji taip pat užprenumeravo vieną Liet. Enciklopedijos egz. išlaisvintai Lietuvai (yra siūlymas jį atiduoti Alytaus gimnazijai).

Ateitininkai. Ateities klubo iniciatyva norėjo surengti savo šūkio "Visa atnaujinti Kristuje" 50 m. sukakties minėjimą ir prašė šiam reikalui šv. Jurgio parapijos salės. Taip pat šios salės jie prašė ir rekolekcijoms. Bet parapijos klebonas nei vienu, nei kitu atveju nesutiko jos duoti. Tokios čia yra sąlygos pasauliečių katalikų religiniam darbui.

Kovo 7 d. vyčiai, skautai ir ateitininkai kartu minėjo Šv. Kazimierą, lietuvių tautos globėją. Vyčių iniciatyva, 10 val. nauj. parapijos bažnyčioj buvo užsakytos pamaldos, į kurias susirinko minėtų trijų organizacijų nariai (skautės ir skautai uniformuoti ir su savo vėliava). Kelias jaukias valandėles visi vėliau praleido prie pusryčių stalo, skaniai vaišinami šeimininkių Stasienės, Jakubaitienės ir Laniauskienės. Savo paskaitoj aktualių minčių iškėlė P. Stravinskas. Kalbėjo klebonas kun. J. F. Angelaitis, Ap. Šenbergienė ir S. Laniauskas. J. Augustaitytės - Vaičiūnienės šv. Kazimierui skirtą eilėraštį paskaitė Ald. Malcanaitė.

Džiugu, kad šv. Kazimiero diena Clevelande virsta kasmetine tradicine visų trijų organizacijų švente, visas jas gražiai suartinančia. Malonu, kad šiemet ypač gausiai dalyvavo skautų ir ateitininkų jaunimo (tikimės, kad ir vyčių jaunimas ateity taip pat į bendrą srovę įsilies). Tačiau sunku suprasti, kodėl švente taip maža domėjosi vyresnieji — ateitininkai sendraugiai ir skautų vadai. Nenormaliu taip pat reiškiniu reikia laikyti ir kaikurių atvykimą tiesiai į pusryčius, aplenkiant religinę šventės dalį bažnyčioj.

Paruoštų kalendorių, kaip Bendruomenės valdyba praneša, įregistruota:

a) baleto - literatūros vakaras, kurį kovo 21 d. 4 val. po pietų lietuvių salėje rengia Vaidilos teatras;

b) Chicagos lietuvių teatro gastrolės (statoma A. Škėmos "Vienas ir kiti"), kurias balandžio 4 d. lietuvių salėje rengia Kultūros Fondas;

c) Vydūno minėjimas, kurį balandžio 11 d. 11:30 val. rengia akademinių skaučių Šatrijos Raganos draugovė.

Ekonominės Tarybos iniciatyva kovo 28 d. 11:30 val. apatinėj lietuvių salėj šaukiamas susirinkimas.

L. B. Apygardos valdyba prašo jau pradėti mokėti tautinio solidarumo įnašus už 1954 m. Metinio susirinkimo nutarimu įnašai palikti tie patys kaip ir 1953 m. — 2 dol. Juos priima valdybos nariai, Spaudos Kioske, "Dirvoj". Kartu su įnašais priimamos ir aukos Bendruomenės šalpos ir socialiniams reikalams — kiekvienas prašomas aukoti ne mažiau kaip pusę dolerio. Atlikime šią bendruomeninę savo pareigą!

Mūrininko darbas gali patikrinti ne tik daugiau savarankišką padėtį, bet žada ir geresnį atlyginimą. Kas šiuo darbu domėtųsi ir norėtų gauti informacijų, gali kreiptis į V. Unguraitį: 1397 Giddings Rd., tel. EN 1-5167.

StP.

LOS ANGELES mergaitė rado gatvėje paklydusį šį žvėrelį — kinkajou, kuris turi ir beždžionės ir lokio savybių.

RAŠOMA KNYGA APIE OMAHOS MIESTO LIETUVIUS

OMAHA, NEBR. šiais metais švenčia 100 metų sukaktį nuo miesto įsikūrimo. Sukakčiai paminėti miestas ruošiasi visu smarkumu ir, reikia manyti, iškilmės bus labai įdomios.

Šventėje dalyvaus ir lietuviai. Šia proga rašytojas-žurnalistas Jeronimas Cicėnas, P. Adamonis ir kiti deda pastangas išleisti Omahos lietuvių istoriją su gana įdomiomis iliustracijomis iš lietuvių gyvenimo. Ši knyga, rodos, bus įdomi ir jos kaina prieinama visiem.

Paprastai žmonių nuveikti darbai ir jų pastangos greit pamirštamos, bet jei visa tai surašoma, jau pasilieka amžiam. Todėl Cicėno bei kitų užsimojimas yra sveikintinas ir verti dėmesio Adomonio su savo talkininkais pasiryžimai surasti šiai knygai lėšų. Kiek teko nugirsti, knyga būsianti lietuviškai ir angliškai, kad ją galėtų įkąsti ir svetimtaučiai, norį susipažinti su lietuviais. Knygos leidimui pritaria ir uoliai remia kleb. kun. J. Jusevičius. Jis galėtų suinteresuotiems asmenims suteikti ir smulkesnių informacijų, ypač iliustracijų reikalu.

Mūsų mirusieji

Ši žiema buvo maloni, todėl ir nelaukiamoji mirtis rečiau tesirodydavo. O visgi mus kelis sykius aplankė. Pirmiausia išsivedė amžinybėn Rožę Petrauskienę. Ji buvo paprasta moterėlė, kilimo iš Alytaus. Visa savo širdimi atsidavusi lietuviškiems reikalams, rėmė laisvinimo fondą, aukavo lietuviškom institucijom, vienuolynam, o ypač rėmė savo parapiją. Sakydavo, geriau papasninkausiu, bet bažnyčią turiu remti. Savo šeimos ji jau neturėjo, augino savo dukters dvi mergaites ir sūnelį ir juos leido lietuviškon mokyklon.

Antroji mirė Mikalina Savickaitė-Alukonienė, palikdama penkis sūnus ir tris dukteris.

Paskutinis atsiskyrė su mumis pačioje jaunystėje, vos teturėdamas 34 m. amžiaus, Vincas Rūkas. Jis praeito karo metu buvo susirgęs taip vadinama "geltlige" ,kuri jį ir palaužė. Velionis buvo giliai religingas ir ištikimas mišių patarnautojas. Giliam nuliūdime paliko žmoną su trim vaikučiais ir tėvus.

Mirusiųjų artimiesiems visi Omahos lietuviai reiškia užuojautą.

Kimba į bizni

Ribokams persikėlus į savo namus, jų patalpose Antanas Buškus atidarė maisto produktų krautuvę. Prekyba sekasi, dienomis patarnauja žmona, o parėjęs iš darbo ir jis pats. Savininkas neturįs jokios baimės bankrutuoti, nes jei ir niekas neužeitų, tai ir taip, vien tik savo didžios šeimos reikalams, tokia maisto parduotuvė esanti reikalinga. Lietuviai linki savo tautiečiui gero pasisekimo.

Vietinis

LIETUVIŲ TAUTOS ŠVENTĄJĮ GLOBĖJĄ MININT

"Šventųjų išmintį pasakoja tautos. Ir jų vardai būna gyvi kartų kartose."

DETROIT, MICH.

Šiais maldos į Tautos Globėją žodžiais buvo pradėta at-kų šv. Kazimiero akademija, šiais metais pravesta visai nauja forma: prieš pilnutėlę at-kais šv. Antano parapijos mokyklos klasę susėdo 6 minėjimo programos išpildytojai ir Br. Polikaičio paskaitą paįvairino tai giesmėmis, tai legendomis, tai eilėraščiais, skirtais šv. Kazimiero garbei. Tai parodė, kad šventasis gyvas mumyse ne vien grynai istorinėj archyvinėj plotmėj. Skaitė kun. V. Kriščiunevičius, D. Memėnaitė, D. Mikaitė, Br., Ant. ir J. Polikaičiai bei P. Zaranka. Akademiją suruošė studentai ateitininkai.

Lietuvos vyčiai tai dienai pasikvietė iš Čikagos kun. P. Činiką, kuris per 10 val. mišias pasakė angliškai, o per 11 val. — lietuviškai pamokslus apie šv. Kazimierą ir Nekalčiausios Mergelės Marijos garbinimą. Vyčiai per 10 val. mišias dalyvavo organizuotai su vėliavomis. Visi priėmė šv. Komuniją. Po mišių turėjo bendrus pusryčius. Skautės paminėjo šv. Kazimierą savo sueigoje.

Būtų gražu, kad visos jaunimo organizacijos surengtų bendrą ir viešą šv. Kazimiero minėjimą.

— Kovo 7 d. per sumą šv. Antano bažnyčioje vienuolikametis Kazys Leknius smuiku išpildė Schuberto Ave Maria.

— Draugo administratoriui kun. P. Činikui MIC lankantis Detroite pas p. A. Astašaitį buvo susirinkęs būrelis Draugo bendradarbių ir kalbėjosi, kaip pagerinti Detroito skyrių Drauge.

— Per Lithuanian Melodies sekmadieninę radijo valandėlę visą gavėnią girdėsime tėvų jėzuitų Čikagoje paruoštus pamokslėlius. Sveikintina R. Valatkos mintis per gavėnią duoti rimtesnę programą. Kadangi dabar jau gana daug plokštelių turim ir rimtesnio turinio (vyrų choro ir Čiurlionio ansamblio), tad būtų galima apsieiti be dainų apie karčiamėles ir kitokius linksmaniekius.

P. Natas

ĮSIGYKITE
ir perskaitykite
"Prie Vilties Kryžiaus"
Dr. J. Prunskis
patraukliai rašo apie daugelio komunistų atsivertimą.
Kaina — $1.50
Užsisakyti Darbininko administracijoj arba
FRANCISCAN FATHERS
Kennebunk Port, Maine

BOSTONE ... [illegible] ... 16 valandų ir 1 pateoge.

Pasaulio Lietuvių Archyvo prašymas

Šiemet švenčiame 50 metų sukaktį, kai lietuviai atkovojo lotyniškomis raidėmis spaudą. Kad lietuviškas sjausdintas žodis išliktų atenančioms kartoms, Pasauilo Lietuvių Archyvas pasiryžęs surinkti ir saugoti:

a) Druadimo metu išleistą spaudą:

1. Lietuvių spaudą išleistą Mažojoj Lietuvoj.

2. Lietuvių spaudą išleistą kitų kraštų lietuvių.

3. Rusų išleistą lietuviams rusiškomis raidėmis — gražданką (elementoriai, kantičkos ir kt.).

b) Po spaudos atkovojimo:

1. Išleistą Lietuvoje.

2. Išleistą kitų kraštų lietuvių.

Kiekvienas spaudinys ar rankraštis yra tinkamas, jei jis yra surištas su lietuvio vardu. Todėl reikia siųsti visą spaudą, kuri yra lietuvio parašyta bet kuria kalba; apie lietuvius kitataučių parašytą spaudą; lietuvių išleistą spaudą bet kuria kalba. Tinka visokio turinio knygos ir laikraščių bei žurnalų komplektai ar jų dalys, spausdinti ir ranka rašyti.

Adresas: Pasaulio Lietuvių Archyvas, 2601 W. Marquette Rr., Chicago 29, Illinois.

PLA Direktorius

Užsisakykite
Darbininką 1954 m.

NORI GEROS KNYGOS,
Įsigyk
D. PILLOS
SIELA UŽ SIELĄ
kuri "nėra autoriaus vaizduotės kūrinys, bet iš realaus gyvenimo paimtas įvykių atpasakojimas ,ryškus dvasios vaizdas daugelio jaunų sielų, su kuriomis kikvienam mūsų dažnai tenka susitikti", rašo vertėjas
KUN. A. SABALIAUSKAS
304 p. Kaina $2.00
Užsakymus siųsti:
DARBININKAS
680 Bushwick Ave.
Brooklyn 21, N. Y.

DARBININKAS

NEW YORKO NAUJIENOS

Kun. Dr. St. Valiušaičiui, D. New Yorko Balfo vajaus pirmininkui, ir visiems vajaus komiteto nariams Balfas dėkoja už sėkmingą piniginės rinkliavos pravedimą New Yorke. Taip pat Balfo Centro Valdyba pakvietė kun. Dr. S. Valiušaitį ir visą vajaus komitetą imtis iniciatyvos ir darbo suruošti šiais metais New Yorko lietuvių kolonijoje Balfo dešimtmečio minėjimą.

Mokytojų susirinkimas šaukiamas kovo 21 d., sekmadienį, tuoj po 11 val. mišių, Apreiškimo par. salėje. Susirinkimą šaukia Mokytojų Sąjungos New Yorko skyrius. Bus prof. J. Brazaičio pranešimas (diskusinis) ir kiti svarbūs veikimo klausimai.

Bronė Mainelytė, aplankiusi visą Pietų Ameriką, Buenos Aires dalyvavusi Vasario 16 minėjime (dainavo programoje), vėl sugrįžo į New Yorką. Atostogų kelionę atliko lėktuvu.

New Yorke vasario 19 d. įvyko šachmatininkų susirinkimas. Nauju šachmatininkų sekcijos vadovu išrinktas Juozas Vilpišauskas. Buvo nutarta rinktis kiekvieną penktadienį 8 v. vakare, LAK patalpose, 168 Marcy Ave., Brooklyne.

Visais šachmatus liečiančiais reikalais prašome kreiptis į J. Vilpišauską, 352 Stanhope St., Brooklyn 21, N. Y.

LAK Sporto Vadovas

ŠV. JURGIO PARAPIJA

Gavėnios pamaldos laikomos trečiadieniais 7:30 ir Graudūs verksmai sekmadieniais 4 val., penktadieniais 7:30 Kryžiaus keliai.

Aušros Vartų pamaldos laikomos kiekvieną šeštadienį po 8 val. mišių per visus šiuos metus.

Bingo parapijos naudai įvyko kovo 14 d.

Susituokė vasario 27 d. Elena Jankauskaitė su John Bowes.

Mirė: vasario 24 d. išklmingai, su specialiu solistų giedojimu, palaidota Marijona Pakinkienė. Liko dvi dukterys ir sūnus.

Kovo 1 d. palaidotas Vaclovas Šukys. Liko žmona ir kiti šeimos nariai.

Kovo 2 d. palaidotas Pranas Rimkus. liko žmona, brolis ir dukterys.

Lietuvių Bendruomenės Laikinojo Organizacinio Komiteto (LOKO) kviečiamoji Liet. Bendruomenės Konferencija įvyks New Yorke balandžio 10 d. Apreiškimo par. salėje. Ši regioninė LB konferencija apims 6 JAV LB apygardas: Baltimorės, Bostono, Hartfordo, New Yorko, Philadelphijos ir Newarko.

Spaudos atgavimo sukakčiai paminėti rengimo komisijų nariai, vadovaujant Kultūros Tarybos prezidiumui, kovo 11 d. Apreiškimo salėje buvo susirinkę pasitarti. Buvo numatyta pagrindinio minėjimo programa ir jos vykdytojai bei aptarti su tuo susiję kiti reikalai. Minėjimas numatytas rengti gegužės 23, jei pavyks surasti New Yorke tinkamą salę. Programoje nutarta kviesti paskaitininką, solistę, deklamatorę, chorą ir tautinių šokių grupę.

Paulius Jurkus, Darbininko redaktorius, praėjusį savaitgalį važinėjo į Bostoną su lietuvių kultūrininkais žodžiu persimesti.

Šv. Patriko dieną, kovo 17, trečiadienį, Brooklyno arkivyskupui leidus, gavėnios pasninko nebus. Tą dieną New Yorke, Bostone ir kituose didesniuose miestuose airiai švenčia savo tautinę šventę ir gatvėse paraduoja. Šventas Patrikas visus juos suriša su senąja tėvyne.

Pranciškonų provincijos patarėjai kovo 11 d. buvo susirinkę Brooklyno pranciškonų vienuolyne ir aptarė Prisikėlimo parapijos Toronte statybos reikalus. Statybos darbai pradedami dar šį pavasarį.

Šv. Juozapo dieną, kovo 19, penktadienį, Apreiškimo parapijos bažnyčioje pamaldos bus 8 val. iš ryto. Po pamaldų tretininkams bus suteikta generalinė absoliucija.

Liet. rašomąją mašinėlę ar radijo aparatą norėdami pirkti, užsukite į Gabijos knygyną, 335 Union Ave., Brooklyn 11, N. Y. (tel. EV 8-6163), kur rasite Royal, Smith-Corona, Tippa ir Olympia firmų raš. mašinėlių su lietuviškais raidynais, o taip pat vokiškų radijo aparatų — Koerting ir Tonfunk, kuriais galima girdėti Europąą ir kitus užjūrius. Raš. mašinėlės ir radijo aparatai galima gauti ir išsimokėtinai.

TRETININKŲ konferencija Brooklyne, Apreiškimo parapijos [illegible]. Viršuje, delinėje, tretininkų JAV viršininkas T. Juve [illegible] Liauba, O.F.M. [illegible] — konferencijos prezidiumas. Nuotrauka V. Maželio

BOSTONO ŽINIOS

Kovo 24-28 New Orleans mieste įvyksta Šeimų šventė. Šią šventę rengia NCWC. Šventės metu vyks paskaitos ir pasitarimai šeimos klausimais. Kovo mėn. 26 d. ši šventė užbaigiama Šv. Valanda New Orleans katedroje. Bostono arkivyskupas išsiuntinėjo laiškus savo arkivyskupijos parapijų klebonams ir ragina, kad tokia Šv. Valanda būtų pravesta kiekvienoje parapijos bažnyčioje. Šv. Petro parapijos bažnyčioje Šv. Valanda šeimų intencija bus kovo mėn. 26 d. 7:30 val. vak.

Auka parapijai

Domininkas ir Ona Dauniai, vasario 21 d. šventę savo 50 m. vedybinio gyvenimo sukaktį, ta proga šv. Petro parapijai paaukojo 100 dol.

Jokūbas Stukas, kuris sėkmingai vadovauja Lietuvos atsiminimų radijo valandėlei, priimtas į "Amerikos Balsą."

Marijos statula aplankys So. Bostoną

Nekalčiausios Marijos Širdies statulą, kurią Romoje palaimino pats popiežius, kovo 17 d. bus atgabenta į šv. Petro par. bažnyčią, kur išbus tris dienas. Ta proga parapijos bažnyčioje vyks trijų dienų pamaldos Marijos garbei.

Jau Bostone

Darbininke aprašytas besibastantis "dypukas" jau atvyko į Bostoną ir čia lanko lietuvius. Kadangi daugumas jau yra pasiskaitę apie "nelaimingojo" keliones, todėl pasekmėmis keliautojas nesidžiaugia ir žada susirasti advokatą ir jo "biznio" kenkėjus paduoti į teismą.

Statys naują tiltą

Sumner tunelis, kuris jungia Bostono miesto centrą su rytiniu Bostono priemiesčiu, yra labai perkrautas, ypatingai apie 5 val. p. p. Norima buvo kasti antrą tunelį, bet paskui nutarta statyti tiltą, nes išeina pigiau. Tunelis kainuotų 28 milijonus dolerių.

Sutelks 25 stipendijas

Bostono Kolegijos Teisių fakultetas šiais metais švenčia 25 m. įsikūrimo sukaktį. Ta proga bus suteikta 25 stipendijos. Prašymai joms gauti priimami iki gegužės 1 d.

Mirė

Kovo 12 d. iš šv. Petro bažnyčios palaidotas Albino Jarvis ir Leonoros Glineckaitės-Jarvis sūnus Petras Laurynas. Tėvai gyvena 71 Westglow St., Dorchester, Mass.

Kovo 22 d. iš šv. Petro bažnyčios palaidota Agnietė Žalaitė, 65 m. amžiaus. Velionė gyveno 167 West 7th St., South Boston. Dideliame nuliūdime paliko seserėną Joną Vargalį.

Su H. Kačinsku vaidins Bostono kultūrininkai

Prieš porą metų aktorės Al. Gustaitienės surinkta scenos meno mylėtojų grupė, sulaukusi nuoširdaus visuomenės pritarimo, kovo 21 d. 3 val. po pietų So. Boston High School salėje stato jau trečią veikalą — Petro Vaičiūno linksmą komediją "Tuščios pastangos". Su šio vaidinimo pagrindine kolona-aktorium Henriku Kačinsku, užmiršę visus kasdieninius rūpesčius, vaidina net vyresniosios kartos kultūrininkai ir visuomenininkai. Jų tarpe vėl randame inž. K. Baranauską, J. Jasinską, St. Vaitkevičių ir eilę kitų. O visai naujas veidas Bostono scenoje — p. St. Leimonienė. Šį pastatymą nuoširdžiai remia baleto artistė T. Babuškinaitė, J. Vasiliauskas, čia gyveną rašytojai ir kiti menininkai. Juk tai pirma proga matyti savo tarpe vaidinant didžiausią mūsų teatralą—Henriką Kačinską.

Bostone visuotinai yra kalbama, kad tik visai sumaterialėjęs ir lietuviškam kultūriniam veikalui atšalęs tautietis tą dieną gali neaplankyti savo teatro.

B. So.

Sodalietės

kovo 20 d. 8 val. vak. parapijos salėje rengia Whist ir Blitz.

Buv. Lietuvos Baleto artistei
Tatjanai Babuškinaitei-Vasiliauskienei
jos mylimam tėveliui mirus,
reiškiame
gilią užuojautą.
Bostono Lietuvių Dramos Sambūris

Apie Kristaus kančią

rodys filmą kovo 28 d. 3 val. p. p. salėje po bažnyčia Putnam seselių rėmėjų Gilda.

Kelionė į Europą

Bostono arkivyskupijos laikraštis The Pilot praneša, kad šią vasarą organizuojama ekskursija į Europą. Europoje specialiu autobusu ekskursija aplankys 13 valstybių, įskaitant Ispaniją ir Airiją. Ekskursija taip pat aplankys: Romą, Lurdą, Paduą, Asyžių, Sieną, Lisieux, Loreto ir t.t. Ekskursija kelionėje užtruktų 68 dienas. Visas pragyvenimas ir kelionės išlaido kainuotų apie 1375 dol.

BARASEVICIUS ir SŪNUS
FUNERAL HOME
254 W. Broadway
South Boston, Mass.
JOSEPH BARACEVICIUS
Laidotuvių Direktorius
Tel. SOuth Boston 8-2590

WAITKUS
FUNERAL HOME
197 Webster Avenue
Cambridge, Mass.
PRANAS WAITKUS
Laidotuvių direktorius ir balsamuotojas
NOTARY PUBLIC
Patarnavimas dieną ir naktį
Nauja moderniška koplyčia šermenims dykai. Aptarnauja Cambridge ir Bostono kolonijas žemiausiomis kainomis. Kainos tos pačios ir į kitus miestus.
Reikale šaukite: Tel. TR 6-6434

ZALETSKAS
FUNERAL HOME
564 EAST BROADWAY
South Boston, Mass.
D. A. Zaletskas, F. E. Zaletskas
Graborlai ir Balsamuotojai
Patarnavimas dieną ir naktį
Koplyčia šermenims dykai.
NOTARY PUBLIC
Tel. SO 8-4615
SOuth Boston 8-2609

Lithuanian Furniture Co.
MOVERS —
SO 8-4618
INSURED and BONDED
Local and Long Distance Mover
SO. BOSTON, MASS.
326-328 W. Broadway

Lietuvių dailininkai New Yorke

A. Bielskis ir R. Viesulas dalyvauja Knickerbocker Arts Society parodoje, kuri vyksta National Art klubo patalpose. A. Bielskis išstatė "Vaikas su narveliu" aliejinę tapybą; R. Viesulas — "Vakaras" litografiją.

R. Viesulas dalyvauja Springfield, Mass., Art League ir Portland, Maine, Art Society surengtose kilnojamose grafikos parodose.

A. Kašubienė dalyvavo New York Society of Ceramic Art parodoje. Paroda vyko Gamtos muziejuje N. Yorke nuo vasario 19 iki kovo 9 d. Buvo išstačiusi glazūrinės tapybos "Šv. Jurgį" ir "Lietuvišką pasaką" — didelę plokštę viršum židinio.

Dail. V. K. Jonynas laisvu laiku nuo pamokų meno mokykloje piešia spalvingas akvarėles ir rengiasi parodom.

Dail. Romas Viesulas tarptautinėje religinio meno parodoje

Cincinnati Meno Muziejus nuo sausio 20 iki vasario 23 d. buvo surengęs tarptautinę religinės grafikos parodą, kuri ribojasi tik 20 amžiaus dailininkais. Parodoje buvo išstatyta 210 paveikslų šių tautų dailininkų: amerikiečių, austrų, anglų, belgų, danų, olandų, prancūzų, vokiečių, graikų, vengrų, izraelitų, italų, meksikiečių, lenkų, rusų, ispanų, šveicarų, turkų, argentiniečių. Prie Amerikos dailininkų priskirtas ir R. Viesulas. Parodoje buvo išstatyta jo litografija "Gimimas" (spausdinta gruodžio mėn. Aiduose).

Dail. R. Viesulas į šią parodą pateko tokiu būdu. Vasarą jis minėtą litografiją buvo išstatęs kilnojamoje grafikos parodoje. Iš ten ją nupirko grafikos kolekcionierius Ross W. Sloniker. Jis specialiai renka šio amžiaus religinę grafiką ir taip sudarė nemažą kolekciją. Ir ši Cincinnati Meno Muziejaus surengta paroda yra kaip tik paimta visa iš Ross W. Sloniker kolekcijos. Jam perkant R. Viesulo paveikslą, niekur nebuvo pažymėta, kad jis lietuvis, todėl kataloge jis įtrauktas į Amerikos dail. sąrašą. Jau padaryti žygiai, kad jis ir šioje kolekcijoje ir kitose parodose bus atžymėtas lietuviu.

DAR GALIMA GAUTI ŠIAS "VENTOS" LEIDYKLOS

VERTINGAS KNYGAS

FILOSOFINIO TURINIO:

A. Maceina, **Didysis inkvizitorius**, antroji papildyta laida, 221 p. Kaina — — — — — — $2.00
A. Maceina, **Jobo drama**, žmogiškosios būties apmąstymas, 240 p. — — — — — — — — $2.00
Pr. Gaidamavičius, **Išblokštasis žmogus**, benamio likimo perspektyvos, 280 p. — — — — — $2.25

ĮVAIRIOS:

A. Vaičiulaitis, **Valentina**, romanas, 141 p. — $2.00
A. Baronas, **Žvaigždės ir vėjai**, novelės, 240 p. — 2.00
A. Sabaliauskas, **Nuo Imarės iki Orinoko**, lietuvio milijonieriaus patyrimai ir išgyvenimai keliaujant per svetimus kraštus ir tautas, 225 p. — — 2.50

Gaunama:
DARBININKAS
680 Bushwick Ave. Brooklyn 21, N. Y.

MASPETHO ŽINIOS

— Kovo 14 d. įvykusiame Altoriaus draugijos metiniame susirinkime išrinkta nauja valdyba — pirm. M. Kurienė, vicepirm. Malinauskienė, iždin. M. Zabielskienė, sekretorė O. Petrulienė ir valdybos narė O. Černiauskienė. Draugija ruoš Dievo Kūno šventės paminėjimą.

— Kovo 8 d. mirė Jurg's Gražulis; palaidotas kovo 11 d.

— Šv. Onos sodalicijos bunco party įvyks kovo 28 d. parapijos salėje.

— Sunkiai susirgusi senutė M. Šlapikienė. Juozas Černiauskas išvežtas į Wyckoff Heights ligoninę.

[illegible]

CAMBRIDGE, MASS.

Bažnyčios dekoravimas, pradėtas prieš tris savaites, greičiausiai bus baigtas iki šv. Velykų. Ta pačia proga yra įrengiamos naujos ir modernios bažnyčioje šviesos, kurios ne tik geriau švies, bet dargi ir pagražins Dievo namus; jau bažnyčia atrodo tartum daug didesnė ir gražesnė.

Bažnyčios dekoravimui ir naujom šviesom aukojo: Stanislovas ir Magdalena Urbonai — $100; Jonas S. Žukas — $25; J. Morkūnai — $20; Mykolas Anuškevičius — $10; Alice Strazdaitė — $10; A. Rimšienė $10 ir M. Šnaiderienė — $5.

Parapijos vakarienės, įvykusios vasario 28 d., darbuotojai ir aukotojai: kun. J. Petrauskas, Kirslienė, Paliulienė, Daukantienė, Miškinienė, Ambrazaitienė, Walshe, Waitkienė, Žalgėnas, Daukantas, Potembergas, Norbutas, Janiūnas, Vinciūnai, Loliai, Niaura, Bucevičienė, Monkai, Budriai, Puzinai, Waitkus ir daug kitų. Parapijos kleb. kun. P. Juškaitis visiems ir visoms nuoširdžiai dėkoja. Iš minėtos vakarienės liko pelno $229,50, kurie visi atiduota kleb. P. Juškaičiui bažnyčiai dekoruoti.

Misijos anglų kalba mūsų bažnyčioje prasidėjo kovo 8 d. ir baigėsi kovo 14 d. 3 val. p.p. Misijų pasisekimas didelis, ir žmonės gausiai renkas, ypatingai jaunimas, kurį patraukia simpatingas ir iškalbingas misijonierius Tėvas Gediminas, OFM. Lietuvių kalba misijos prasidės kovo 15 d. **A.**

LRKSP Blaivininkų centro valdybos konferencijoje, įvykusioje vasario 28 Worcestery, mūsiškius atstovavo pirm. B. Jakutis, vicepirm. J. Svirskas, sekr. V. Blaveckas, ižd. Ona Sidabrienė. Aptarę bėgamuosius reikalus, nusprendė skirti stambesnę auką Argentinoje užbaigti lietuvių bažnyčios statymą ir taip pagerbti didį blaivybės skleidėją kun. J. Jakaitį.

P. B. Žalgėnai susilaukė sūnelio. Naujagimis ir motina jaučiasi gerai.

Al. Jakutis, kuris verčiasi gėlių prekyba, savo biznį dar labiau plečia. Šiomis dienomis įsitaisė naują prekybinį automobilį. **Karšt. Patriot.**

NERVINE

Alexander's Nervinė, kuri turėtų veikti nuo nervų ligų, yra mišinys stiprių ir brangiausių šaknų, žiedų, žievių ir žolių, ir tas mišinys padeda nuo visokių nervų sujėmų, galvos skaudėjimų, kvaišimų, isterijos, rūpesčio, susikrimtimo, bemiegės, karščiavimų, išgąsčio, persidirbimo ir kitų nervinių negalavimų. Gerdamas tą mišinį gauni maistą nervams. Šios gyduolės kainuoja $5.00 svaras. Už $2.00 prisiunčiame 5 uncijas. Į Kanadą $2.25.

ALEXANDER'S CO.
414 Broadway
South Boston 27, Mass.

Jau pasirodė spaudoje
garsios Guareschi knygos lietuviškas vertimas
Don Kamiliaus Mažasis Pasaulis
Vertė A. Sabaliauskas 324 p. $3.50
Ši knyga sukėlė visam laisvame pasaulyje didelio susidomėjimo. Savo įdomiu ir linksmu turiniu ras susidomėjimo ir lietuviuose. Gaunama:
DARBININKAS
680 Bushwick Ave. Brooklyn 21, N. Y.